

Podblegaške novice

letnik 19, številka 9
november 2015

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

- Sanacija hotoveljske grape po načrtih
- Dokončana vodovod in kanalizacija pod Starim vrhom
- Intervju z vodjo medobčinskega inšpektorata Vrhnika, Stanislavom Beletom
- 110 let šole v Javorjah
- Za zakonca Čadež je Grčija drugi dom
- Naši gasilci postavili svetovni rekord

Občina Gorenja vas - Poljane vas
v soboto, 21. novembra 2015, ob 19. uri
vabi na slavnostno akademijo s podelitvijo
občinskih priznanj za leto 2015,
ki bo v Sokolskem domu v Gorenji vasi.
Akademijo bodo s pristrčno predstavo
popestrili učenci Osnovne šole Poljane.
Vljudno vabljeni!

Iz županovega dnevnika

• 20. 10. – Na svečanem odprtju loške obvoznice, ki ima največji pomen prav za našo dolino.

• 22. 10. – Na slovesnosti pri Koračinovih na Trati, kjer smo s Policijskim veteranskim društvom Sever Gorenjska odkrili spominsko obeležje na dogodke ob osamosvojitvi Slovenije.

• 22. 10. – Na zaključnem sestanku glavnih akterjev in analizi prireditve Veselje ob odprtju obvoznice. Bili smo enotni, da bi se na podoben način potrudili tudi naslednje leto.

• 23. 10. – Na tiskovni konferenci smo župani z ministrico za okolje in prostor in ARSO predstavili javnosti doseženo po lanskimi poplavi. Opozorili smo na prepočasno sprejemanje akcijskih planov in vzdrževanje izgrajenih objektov.

• 23. 10. – Na veselici ob odprtju loške obvoznice na Lontrgu.

• 24. 10. – Na gasilski vaji našega občinskega gasilskega poveljstva pri Podlesanu v Žirovskem vrhu, pokazali sta se velika pripadnost in usposobljenost naših prostovoljnih gasilcev.

• 27. 10. – Na sprejemu naših gasilcev, ki so se udeležili največjega svetovnega tekmovanja, v Begunjah.

• 28. 10. – Z mojo projektno skupino za Rupnikovo linijo smo si ogledali objekte v občini Vrhnika in se dogovorili za skupno sodelovanje.

• 3. 11. – Na sestanku z GZS pri ministru za infrastrukturo, kjer sem izpostavil glavne prometne težave na Gorenjskem, predvsem zamašek v Mednem.

• 5. 11. – Na skupščini STC Stari vrh, kjer smo za direktorja potrdili Janeza Pelipenka.

• 6. 11. – Na sestanku županov, ki županujemo ob reki Sori. Pisali smo ministru za infrastrukturo, da bomo organizirali loško-poljanski scenarij, če ne bo rešitve v mesecu dni za cesto skozi Medno ...

• 6. 11. – Na svečanem odprtju kanalizacije Javorje in Četena Ravan-Zapreval, kjer smo z vzporednimi posegi uredili veliko zalednih voda in seveda poskrbeli, da bomo nazaj v naravo odvajali čisto vodo.

• 6. 11. – Na prireditvi v podružnični šoli v Javorjah, kjer smo praznovali 110-letnico šolske stavbe, šolarji so pa odigrali zelo lep program.

Vsebina

Leto dni po katastrofalnih poplavih zadovoljni z obnovo	str. 3
Medno: Nas čaka loški scenarij zapore?	str. 3
Sanacija Hotoveljske grape	str. 4
Poljanska obvoznica v Škofji Loki končno odprta!	str. 5
Dokončana vodovod in kanalizacija pod Starim vrhom	str. 6
Projekt Porečje Sore na Škofjeloškem zaključen	str. 7
Intervju z vodjo medobčinskega inšpektorata Vrhnika Stanislavom Beletom	str. 8
STC Stari vrh v novo sezono z novim direktorjem	str. 9
Ogrevanje s peleti	str. 10
Čebelarstvu Buha v Sežani kar štiri priznanja	str. 11
Maja in Uroš Čadež: Grčija je postala najin drugi dom	str. 12 in str. 13
Bo 20. maj svetovni dan čebel?	str. 13
Na Hotavljah so obudili spomin na Luko Pintarja	str. 14
4. Festival karikatur	str. 15
110 let šole v Javorjah	str. 15
Zlati maturantki Anamarija Tušar in Karin Frlic	str. 16 in str. 17
Novice iz osnovnih šol Gorenja vas in Poljane	str. 18 in 19
Kotiček za jezik: Leguoyma po polansk – Luka Pintar	str. 20
Pohodne poti na Starem vrhu zaživele	str. 21
Koledar dogodkov za november in december	str. 21
Brigita Oblak o Pentlci vrh škatle	str. 22
Koristni nasveti: Kdaj posekati smrečico, da bo dolgo sveža?	str. 22
Pravljica dežela Gorajte vabi	str. 23
Naši gasilci so postavili svetovni rekord	str. 24

Slavnostna akademija s podelitvijo občinskih priznanj

Občina Gorenja vas - Poljane vas ob 23. novembru, ko praznuje svoj občinski praznik v spomin na prvo omembo krajev občine v pisnih virih, vabi na slavnostno akademijo s podelitvijo občinskih priznanj za leto 2015, ki bo v soboto, 21. novembra 2015, ob 19. uri v Sokolskem domu v Gorenji vasi. Akademijo bodo s pristrčno predstavo popestrili učenci Osnovne šole Poljane.

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če se boste želeli pri njem oglasiti osebno na občini (v začasnih prostorih v Todražu), se prej najavite pri tajnici na telefonsko številko 04/51-83-100 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da kdaj zaradi neodložljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje. M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek 15 ^h –17 ^h	po tel.: 051/384-433
vsako sredo 14 ^h –17 ^h	na sedežu občine

Naslednja številka: 23. decembra

Vaše prispevke za naslednjo številko Podblegaških novic pošljite do 8. decembra po elektronski pošti podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošiljate tudi informacije o prireditvah, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

»Z opravljenim delom smo lahko zadovoljni«

Prav to so konec oktobra na skupni novinarski konferenci povedali ministrici za okolje in prostor Ireni Majcen župani Gorenje vasi - Poljan, Žirov in Škofje Loke, ki so bile v neurju tudi najbolj prizadete.

Foto: iz arhiva občine

Za sanacijo škode je država po akcijskem načrtu šestim gorenjskim občinam namenila 2,5 milijon evrov, večino (1,25 milijona evrov) je šlo v občine Gorenja vas - Poljane, Žiri in Škofja Loka. Sanacije še niso zaključile, zato jim je ministrstvo odobrilo podaljšanje roka, na roko jim gre tudi lepo vreme.

»V enem delu so župani zadovoljni, saj se je naredilo kar nekaj. Je pa res, da je treba še veliko postoriti. Vlada je že zagotovila kar nekaj sredstev, za vodotoke skoraj dodatnih 16 milijonov, ki jih v samem rebalansu proračuna 2015 ni bilo planiranih. Za sanacijo poškodb po naravnih nesrečah pa je v celoti zagotovila 13,7 milijona evrov in s temi sredstvi smo lahko marsikaj storili.«

Z dodatnimi sredstvi, ki jih je vlada zagotovila septembra, pa bodo do konca novembra

končana dela še na dveh lokacijah na Hotoveljščici ter na eni v Hrastnici in na eni v Ločnici v Sori.

Kot je povedala ministrica Majcnova, je bilo »tokrat veliko lažje priti sem kot pred letom dni, ko so bile razmere na terenu težke.«

Vlada (pre)počasna s sprejemanjem programa, a sanacija po načrtih,

V vseh treh občinah ob Poljanski Sori je bilo škode samo na občinski infrastrukturi za skoraj 12 milijonov evrov, v občini Gorenja vas - Poljane, ki je pred poplavi komaj dobro sanirala posledice žledoloma, od 4,5 do 5,5 milijona evrov. Župan Milan Čadež je povedal, da so v tem letu veliko postorili: »Predvsem na sanaciji cestnega omrežja, mostov, poškodovanega vodovoda in kanalizacije je bilo veliko narejeno. Trenutno se intenzivno izvajajo dela na cesti Hotovlja-Bukov Vrh, za kar smo od države dobili 581 tisoč evrov, iz lastnih sredstev pa smo za celotno sanacijo namenili 759 tisoč evrov. Zadovoljni smo s pristopom države, tako s sodelovanjem ministrstva kot tudi sektorja za sanacijo po naravnih nesrečah. Vendar pa sem opozoril, da se na vladi predolgo sprejema program sanacije, saj je v tem primeru preteklo kar sedem mesecev.«

Kaj pa občini Žiri in Škofja Loka?

Dela v Škofji Loki, ki je od države prejela pol milijona evrov za ureditev cest, kar je približno polovica od potrebnih sredstev, še vedno potekajo.

Škode je bilo sicer za okoli pet milijonov evrov.

Ocenjujejo, da je bilo veliko narejeno na zgornjih tokovih hudourniških potokov. Ti bodo sedaj zadržali vodo tudi ob morebitnih večjih deževjih, je povedal župan Miha Ješe. Prejeli pa so tudi sredstva za ureditev cestne infrastrukture ter vodovoda v Hotovli, ki je izgrajen za preskrbo Škofje Loke.

Tudi v občini Žiri, kjer je bilo škode na občinski infrastrukturi za 1,1 milijona evrov, je sanacija intenzivno potekala celo leto, je povedal župan Janez Žakelj, ki je opozoril na problem čiščenja zadrževalnikov. Letos so za sanacijo porabili že 650 tisoč evrov, od tega so od ministrstva prejeli dobrih 200 tisočakov. V prihodnjem letu bodo za sanacijo prispevali še vsaj pol milijona evrov.

Župani so ukrepe ocenili kot dobre, vseeno pa bi si želeli stalnega urejanja vodotokov in več sredstev za sanacijo.

Kot je poudaril Čadež, imamo v občini primer dobre prakse – namreč hkrati z gorenjevaško obvoznico so bili izgrajeni tudi protipoplavni zidovi. »Če jih ne bi bilo, bi bila Sestranska vas lani pod vodo,« je bil jasan in obenem priznal, da če je Gorenja vas protipoplavno zelo varna, Poljane niso, saj ob vsakem večjem deževju 'plavajo'.

Damjana Peternelj

Medno

Loški scenarij zapore?

Župani vseh štirih občin na Škofjeloškem in Medvod so na Ministrstvo za infrastrukturo in prostor RS in na ministra Petra Gašperšiča v začetku tega meseca naslovili 'urgenco', v kateri zahtevajo takojšnjo rešitev prometnega zamaška na mostu v Mednem.

Če ne bo pozitivne rešitve v mesecu dni, »sledi loški scenarij zapore«, so zapisali.

Spomnimo: Ko z izbiro izvajalca za dokončanje del na loški obvoznici Direkcija RS za infrastrukturo (prej za ceste) nikakor ni imela srečne roke, so prebivalci Spodnjega trga in Poljanske ceste ter nekateri prebivalci Poljanske doline protestirali s krajšimi zaporami in oviranjem prometa. Nekateri so mnenja, da so prav ti protesti pomagali, da obvoznico danes vendarle imamo!

Z enakim načinom se problema sedaj lotevajo župani Škofjeloškega in Medvod, ko iščejo rešitev za Medno. Direkcija za infrastrukturo je namreč že izbrala izvajalca, ki naj bi most popravil, prejela pa je tudi nov zahtevek za revizijo. Most bi sicer lahko bil dokončan in zapore odpravljene še v letošnjem letu, pa se zaradi revizijskega zahtevka rešitev prometnega problema na četrtem najbolj obremenjenem odseku v državi, ki ga dnevno prečka več kot 21 tisoč vozil, znova prestavlja v prihodnje leto.

P. N.

Zimska služba v prihajajoči zimi

Vsako zimo je Občina Gorenja vas - Poljane kot upravljavec občinskih cest postavljena pred izziv, kako kvalitetno in hkrati ekonomično izvajati prevoznost cest v zimskih razmerah. V preteklih letih so izvajalci vsako zimsko sezono vestno izvajali dela zimske službe. V letu 2014 so bile podpisane pogodbe za izvajanje del zimske službe za obdobje štirih let. S tem so cene izvajanja narasle, kar se je v zimski sezoni 2014/2015 pokazalo za precejšen dodaten strošek, na račun katerega je bil porabljen tudi denar, ki je bil namenjen letnemu vzdrževanju cest.

Pozivi izvajalcem za znižanje cen izvajanja del so bili deloma uspešni. Kljub temu bomo na Občini Gorenja vas - Poljane pričeli v prihajajoči zimski sezoni s poostrenim nadzorom pričetka izvajanja del izvajalcev. Po Pravilniku o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Ur. l. RS, št. 62/1998) se prične izvajati pluženje, ko zapade 10 centimetrov snega in ta kriterij se bo z letošnjo sezono natančneje upošteval. Prav tako se bodo vsi pločniki v občini pričeli plužiti naslednji dan po sneženju.

Ti ukrepi bodo najverjetneje povzročili veliko slabe volje pri uporabnikih cest, ki so se v preteklih letih navadili na visok nivo izvajanja zimske službe. Spoštovati bo potrebno prometni znak

Foto: iz arhiva občine

Si po letošnjem toplen novembru sploh znamo predstavljati tako zimo?

za obvezno uporabo verig na odsekih občinskih cest. Vendar so to nujni ukrepi, s katerimi bomo znižali stroške. Tako se bo lahko tudi redno letno vzdrževanje cest izvajalo bolj intenzivno in obsežno.

Boštjan Kočar

Glavnina del bo zaključena prihodnji mesec

Občina Gorenja vas - Poljane je pogodbo z izvajalcem del na območju Hotoveljske grape, podjetjem Hip plus d. o. o., iz Vač, podpisala 29. junija letos. Dela še vedno potekajo, zaradi česar prihaja na tem odseku do občasnih popolnih zapor ceste.

Na novo asfaltirani odsek med Maksom Božnarjem in Kovaštvom Bizovičar

Odsek, kjer se izvajajo dela, je razdeljen na tri pododseke. Prvi pododsek, ki je dolg 956 metrov, se začne pri kapelici na začetku naselja Hotovlja ter konča na začetku že rekonstruirane ceste približno 70 metrov pred stanovanjskim objektom Hotovlja 40. Drugi pododsek je dolg 686 metrov in obsega območje, kjer je bilo vozišče lokalne ceste rekonstruirano lani. Tretji pododsek pa je dolg 458 metrov in se razteza od konca že rekonstruiranega vozišča pri stanovanjskem objektu Hotovlja 48 do mostu preko potoka Hotoveljščica.

Sanacija je zahtevna

Na prvem pododseku je predvidena odstranitev obstoječe voziščne konstrukcije lokalne ceste, obenem pa bodo v vsej dolžini zgradili novo voziščno konstrukcijo. Predvideni sta tudi gradnja novih opornih zidov ter ureditev odvodnjavanja ceste. Med potokom in cesto naj bi zgradili dobrih 200 metrov podpornih zidov, obenem pa podzidali dobrih 100 metrov obstoječih betonskih zidov. Na tem odseku je predvidena gradnja dveh novih premostitvenih objektov čez potok Hotoveljščica, so sporočili z občine.

Izgradnja novega opornega zidu na delu mimo stare Kovačije proti ribogojnici Šifrar

Na drugem pododseku nameravajo zgraditi nov premostitveni objekt čez Hotoveljščico. Zaradi gradnje mostička je potrebno rekonstruirati del lokalne ceste in zgraditi skoraj 20 metrov novega podpornega zidu med potokom in cesto. Na tretjem pododseku namerava investitor odstraniti obstoječo voziščno konstrukcijo lokalne ceste ter v vsej dolžini zgraditi novo voziščno konstrukcijo. Predvideni sta tudi gradnja novih opornih zidov, dolgih slabih 100 metrov, ter ureditev odvodnjavanja ceste in zalednih vod.

Vse poteka po načrtih

Na občini zagotavljajo, da so dela ves čas potekala po predvidenem terminskem planu. Med sanacijo lokalne ceste Poljane-Bukov Vrh-Lučine je v najožjem delu soteske Hotovlje 17. septembra letos prišlo do obsežnega zdrs zemlje s hriba, ki je povzročil popolno zaporo območja gradbišča.

Občina je po sprožitvi plazu nemudoma začela pridobivati dodatna geomehanska poročila, na osnovi katerih je bil oblikovan predlog sanacije hribinskega zdrs. Skupna pogodbeni vrednost izbranega izvajalca del znaša

Nov začasen lesen most za obvoz mimo plazu nasproti Mizarstva Peternej-Kržišnik in nadvišani oporni zidovi za potrebe sanacije struge in ceste v istem delu

Kristina Z. Božič

747 tisoč evrov (z DDV). Od tega je občina dobila 575 tisoč evrov državne pomoči za odpravo posledic katastrofalnih poplav oktobra lani.

V oktobru 2015 so asfaltirali še zgornji odsek, na preostalih dveh odsekih pa pospešeno gradijo oporne zidove. Hkrati poteka gradnja ločnega mostu v spodnjem delu pri odcepu za Visoko, medtem ko je ločni most pri ribogojnici že zgrajen. V spodnjem delu je oktobra podjetje VGP znova začelo sanirati vodotok. Dela obsegajo izgradnjo protipoplavnih zidov na delu ceste, kar bo omogočilo izgradnjo poplavno varnejših novih mostov na hišnih dostopih v spodnjem delu.

Optimalno prilagajanje prebivalcem za ceno počasnejšega napredovanja del

Kot poudarjajo na občini, je gradnja na tem območju izjemno obsežna in je ni bilo mogoče izvesti brez popolne zapore cest, ob kateri se je izvajalec kljub temu ves čas skušal optimalno prilagajati potrebam lokalnih prebivalcev, tudi za ceno počasnejšega napredovanja investicije. Občani so glede na obsežnost gradbišča gradnjo spremljali z velikim razumevanjem, saj navedena investicija pomeni veliko pridobitev prav za lokalno okolje, še dodajajo na občini. Pričakujejo, da bo spremenjeni režim v času gradnje potrebno izvajati še decembra, ko bo ob ugodnih vremenskih razmerah zaključena glavnina del znotraj te obsežne občinske investicije.

Na Kladju asfaltirali odsek nove ceste nad plazom

Na Kladju se je ob lanskem oktobrskem neurju sprožil večji zemeljski plaz, ki je odnesel del lokalne ceste Fužine-Žirovski Vrh. Nastala škoda je bila prijavljena, vendar sredstev za sanacijo od ministrstva nismo prejeli. Ker se je lastnik parcele, po kateri je sedaj speljana obvozna cesta (tik nad plazom), s posegom strinjal, smo takrat vzpostavili začasno pot v makadamski izvedbi. Z geološkim poročilom je bilo ocenjeno, da bi sanacija plazu stala vsaj 40 tisoč evrov, zato smo v letošnjem letu začasno pot še dodatno dosuli, utrdili in asfaltirali v sklopu rednih letnih asfaltskih del.

Boštjan Kočar

Lani je ob neurju plaz odnesel del ceste, ki so jo zato speljali tik nad plazom.

Prazna usmerjevalna tabla še ne pomeni ničesar

Da bo z odprtjem obvoznice v Škofji Loki cesta, ki je do nedavnega edina povezovala Poljansko dolino s Škofjo Loko, prekategoriizirana iz regionalne v občinsko cesto, so nam pojasnili na Direkciji za infrastrukturo in nas z vprašanjem o morebitnih spremembah prometnega režima napotili na Občino Škofja Loka. Na usmerjevalni tabli nasproti Petrola so namreč ostali le znaki za smer vožnje proti Selški dolini, kraji v naši dolini pa so izbrisani.

Foto: M. D.

Nova prometno občutljiva točka je semaforizirano križišče na Ljubljanski cesti. Če bodo tu nastajali zastoji, ga bodo preuredili v krožišče.

Kot so navedli na škofjeloški občini, prekategoriizacijo in tudi nov prometni režim pričakujejo v nekaj tednih. »Treba je počakati, da se prometni tokovi ustalijo, novembra jih bomo podrobno spremljali in tako dobili bolj celostno oceno prometnega stanja, na podlagi katerega bodo pripravljeni ukrepi za nov prometni režim. Celostno sliko pa bomo dobili po odprtju začasno zaprte občinske javne ceste Hosta–Puštalski grad,« je povedal Jernej Tavčar z Občine Škofja Loka.

Cesta skozi mesto ostaja javna

Dodal je, da bo cesta tudi po prekategoriizaciji ostala javna in da bodo smeli po njej

voziti vsi udeleženci v prometu, pri čemer bo tovarni promet takoj preusmerjen na obvoznico. »Preusmeritev tranzitnega prometa na obvoznico in umiritev prometa v mestnem središču, ob hkratnem ohranjanju dostopnosti, lahko pomenita dodaten razvojni impulz za razvoj mestnega turizma,« smo izvedeli od Tavčarja.

Spomnil je na novo potencialno bolj občutljivo prometno točko, to je semaforizirano križišče na Ljubljanski cesti. Za zdaj sicer ugotavljajo, da ni posebnih zastojev, potrebnega bo še nekaj časa, da se bo pokazala dejanska slika pri polni obremenjenosti. Če se bo izkazalo, da bodo tam nastajali zastoji, je občina z direkcijsko že dogovorjena za preureditev v

Dan D za poljansko obvoznico – 20. oktober 2015

Trak ob odprtju težko pričakovane poljanske obvoznice v Škofji Loki so 23. oktobra letos prerežali minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič, župan Občine Škofja Loka mag. Miha Ješe, direktor Direkcije RS za infrastrukturo Damir Topolko in vodja projekta Irena Zore Willenpart.

Obvoznica je dolga 3.932 metrov, na njej je predor v dolžini 712 metrov s 492 metri dolgim ubežnim rovom, sedem mostov, šest križišč, od tega tri krožišča, dva podvoza in dva podhoda. Z dodatnimi deli so regulirali tudi vodotok v dolžini 488 metrov, postavili protihrupno ograjo v dolžini 1.157 metrov ter uredili priključke v skupni dolžini 3.895 metrov in elektro in strojno opremo ter prometno opremo in signalizacijo. 85 odstotkov upravičenih stroškov oziroma 35 milijonov evrov sofinancirala Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, celotna vrednost investicije pa je bila dobrih 51 milijonov evrov.

Z novo obvoznico je zagotovljena boljša prometna varnost vseh udeležencev v prometu, izboljšana kakovost bivanja prebivalcev Škofje Loke ter dostopnost in povezanost Poljanske doline z osrednjo Slovenijo, so ob odprtju zapisali na Direkciji RS za infrastrukturo. P. N.

krožišče. »Ta del priključka na Ljubljansko cesto ni bil sofinanciran z nepovratnimi sredstvi EU, zato so spremembe in prilagoditve možne – na trasi škofjeloške obvoznice pa vsaj pet let ne smejo spreminjati ničesar,« je pojasnil Tavčar. M. B.

Na Lontrgu praznovali tudi Poljanci

Po dolgih letih prenašanja vsakodnevnega gostega prometa in čakanja na obvozno cesto, ki bi jim olajšala življenje, so prebivalci škofjeloškega Spodnjega trga, znanega tudi pod imenom Lontrg, dočakali svoj dan. 23. oktobra so skupaj s škofjeloško občino pripravili veliko slavlje z imenom Odprtje obvoznice. Potekalo je kar na cesti, ki so jo ob tej priložnosti zaprli za promet. Skupaj z njimi so se poveselili tudi številni prebivalci Poljanske doline.

Turistično društvo Gorenja vas je imelo svojo stojnico z znamenitim praženim krompirjem, katerega vonj je vabil mimoidoče. Program, ki so ga spremljale številne glasbene skupine, je potekal od popoldneva do poznih nočnih ur. Udeležba na tej zabavi je bila edinstvena priložnost, saj je vprašanje, če se bo prav na tem mestu še kdaj odvijalo kaj podobnega.

Jure Ferlan

Škofjeloški župan je obiskal tudi stojnico TD Gorenja vas.

Stanko Livk (levo) in Gorazd Šorn iz Športnega društva Utrip sta delila zminške vinjetke.

Projekt, vreden več kot dva milijona, končan

S krajšo slovesnostjo ob čistilni napravi v Dolenčicah so 6. novembra svojemu namenu predali novozgrajeni kanalizacijski sistem v Javorjeh, s katerim je Občina Gorenja vas - Poljane uredila odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda na območju Dolenčic, Javorij, Murav in Četene Ravni.

Foto: Denis Bozovičar

Končna vrednost investicije Kanalizacija Javorje: 2.019.063,51 evrov z DDV, od tega 1.102.410,97 evrov evropskih sredstev. Kanalizacijska sistema je projektiral VODING, svetovanje, projektiranje in inženiring, Milena Blažeka, s. p., izvajalec gradnje je bil Topos Hotavlje, d. o. o., nadzor pa je izvajal Lokainženiring, d. o. o.

greznice in dveh bioloških blokov. Skupna kapaciteta čiščenja je 560 PE.

Z ukročitvijo kanalizacijskih in meteornih voda upočasnili plazenje

Poskusni zagon čistilne naprave Dolenčice je bil sicer izveden junija 2013, čistilne naprave Četana Ravan pa septembra istega leta. Marca lani so bile izvedene prve meritve emisij snovi iz čistilnih naprav. Rezultati so potrdili, da čistilni napravi obratujeta skladno z zahtevami.

»Končna vrednost investicije je znašala nekaj več kot dva milijona evrov, od tega je bilo evropskih sredstev za dober milijon. Preostanek je prispevala Občina Gorenja vas - Poljane,« je na dogodku poudaril župan Milan Čadež, ki ni pozabil izpostaviti še drugih prednosti izgradnje kanalizacije v vaseh pod Starim vrhom. »S tem projektom je bilo ogromno zalednih voda speljanih v meteorno kanalizacijo. Ni edini učinek, da smo zbrali samo odpadne vode iz hiš, ampak smo veliko naredili tudi pri upočasnitvi plazenja tega območja, ki ga v prihodnosti želimo zaustaviti.«

Damjana Peternelj

Trak na čistilni napravi v Dolenčicah so na slovesnosti prerezali (od leve proti desni): predsednik KS Javorje Ciril Alič, župan Milan Čadež ter dr. Kristina Knific in Bernard Strel iz občinske uprave.

Z gradnjo so uredili odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda za okrog 290 prebivalcev, Podružnično osnovno šolo Javorje ter turistične in druge objekte. Do septembra 2015 je bilo zgrajenih prek 80 priključkov objektov na novozgrajeno javno kanalizacijo.

Kot je povedal Bernard Strel, vodja projekta na občini, je javni kanalizacijski sistem sestavljen iz dveh delov, iz kanalizacije Četena

Ravan in kanalizacije Javorje. Prvi objekt je čistilna naprava Četena Ravan, ki je locirana pod samo vasjo, njena zmogljivost pa je 98 populacijskih enot (PE). Poleg čistilne naprave obsega še tri greznice ter kanalizacijski kanal v dolžini 324 metrov. Drugi obsega kanalizacijo Murave-Javorje-Dolenčice v skupni dolžini 4,1 kilometra in se zaključuje s čistilno napravo v Dolenčicah. Ta je sestavljena iz vhodne

Dokončanje investicije Vodovod Podvrh-Zapreval

Čista pitna voda – osnova tudi za razvoj turizma

Na Starem vrhu so 15. oktobra svojemu namenu slovesno predali vodovodni sistem Podvrh-Zapreval, ki s čisto pitno vodo oskrbuje naselja Podvrh, Zapreval in Četena Ravan.

Ključno za izvedbo projekta je bilo to, je pojasnil župan Milan Čadež, da so kandidirali na petem razpisu razvoja regij: »Izjemno pomoč pri sodelovanju je izkazal bivši loški župan Igor Draksler, s katerim smo prepričali celotno gorenjsko regijo, da je to tisti medobčinski projekt, ki prinaša sinergijo in bo imel ob izgradnji velike lokalne učinke.«

Investicija zajema izgradnjo zajetja in prečrpalne postaje pri Bohinčevem mlinu, ki prečrpa vodo v vodohran Podvrh s kapaciteto 100 m³, ter skoraj štiri kilometre in pol kvalitetnih vodovodnih cevi iz Duktla od Podvrha do Zaprevala.

»Vrednost gradbenih del, s katerimi smo začeli avgusta 2011 in ki jih je izvajal Energoplan, je bila 742 tisoč evrov brez DDV. Pri sledenju rokom smo imeli kar nekaj težav,

saj je šel Energoplan v stečaj, zato smo bili primorani, če smo želeli projekt dokončati do časa, s 17 podizvajalci podpisati kar devet aneksov k pogodbam,« je težave ob izgradnji pojasnil Bernard Strel z občine. A roke so ujeli in pravnomočno uporabno dovoljenje prejeli oktobra 2012.

Strel je izpostavil še, da je to prvi vodovodni sistem v občini z novim nadzornim sistemom: »Ta omogoča alarmiranje, krmiljenje, telemetrijo. Vse skupaj poteka preko GPRS vmesnikov, zato je zadeva vidna na računalnikih, vsi signali pa prihajajo tudi na mobilne telefone.«

Na vprašanje, kaj so z dokončano investicijo pridobili uporabniki Krajevne skupnosti Javorje, pa je odgovoril predsednik Ciril Alič: »Skoraj tretjina krajevne skupnosti je sedaj preskrbljena z zdravo in kakovostno pitno vodo, kar je pomembno tudi za razvoj turizma na Starem vrhu in v krajih pod njim.«

D. P.

Končna vrednost investicije je znašala 865 tisoč evrov brez DDV, od tega je bil prispevek EU 72,49 %, ostalo pa je prispevala Občina Gorenja vas - Poljane.

Operacijo je delno financirala Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete: Razvoj regij, prednostne usmeritve: Regionalni razvojni programi.

Foto: D. P.

Ob koči na Starem vrhu je ob odprtju simbolično pritekla voda iz novega hidranta vodovoda s pomočjo javorskih gasilcev. Na sliki še župan Milan Čadež in predsednik KS Javorje Ciril Alič.

Zgodovinski projekt štirih občin na Škofjeloškem je zaključen

Župani občin Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri so konec oktobra v Škofji Loki predstavili prvo večje partnersko sodelovanje, s katerim so uspešno črpali sredstva Evropske unije iz Kohezijskega sklada.

Foto: Damjana Peternejl

Čistilno napravo v Gorenji vasi so nadgradili in posodobili.

Z izvedbo operacije so vse štiri občine optimalno uredile javno kanalizacijsko omrežje in tako dvignile standard komunalne opremljenosti odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju. S tem so prispevale k zmanjšanju onesnaževanja okolja, boljšemu zdravstvenemu stanju prebivalcev, višji kakovosti življenja in gospodarskemu razvoju občin in regije. Skupina projektov vseh občin je bila vredna 20,3 milijona evrov, od tega je Kohezijski sklad Evropske unije sofinanciral 12,8 milijona evrov, Republika Slovenija 2,3 milijona evrov in 5,2 milijona evrov sodelujoče občine. Operacijo je koordinirala Razvojna agencija Sora.

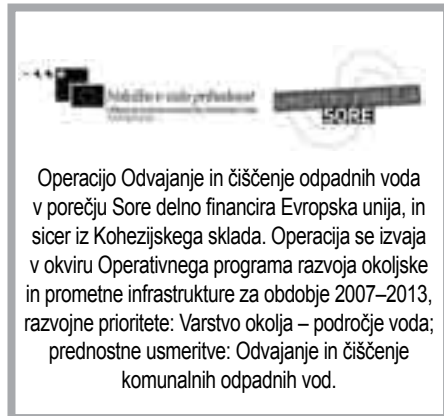
Izvedba projektov se je začela leta 2009, ko je Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdala odločbo o dodelitvi sredstev Kohezijskega

sklada Evropske unije, in se končala septembra 2015, ko so bila za vse objekte, zgrajene v sklopu projektov, pridobljena uporabna dovoljenja.

Zgradili za 22 kilometrov primarnih kanalizacijskih vodov

Celotna operacija Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Sore je obsegala izgradnjo in izboljšavo primarnih kanalizacijskih sistemov v skupni dolžini nekaj več kot 22 kilometrov s pripadajočimi objekti, gradnjo nove čistilne naprave ter posodobitev, razširitev in nadgradnjo obstoječih čistilnih naprav.

V občini Škofja Loka so v okviru operacije na novo zgradili in izboljšali 12,3 kilometrov kanalizacijskega sistema s pripadajočimi ob-

jekti, postavili novo čistilno napravo v Retečah velikosti 2.400 populacijskih enot (PE) ter posodobili in nadgradili centralno čistilno napravo v Škofji Loki velikosti 45.600 PE.

Projekt v občini Gorenja vas - Poljane je obsegal izgradnjo kanalizacije v skupni dolžini 6,978 kilometrov, štirih črpališč komunalnih odpadnih voda ter posodobitev in razširitev čistilne naprave Gorenja vas s 1.000 na 3.100 PE.

V občini Železniki so posodobili in razširili čistilno napravo Železniki z 2.000 na 4.500 PE, v Žireh pa so posodobili in razširili čistilno napravo Žiri na 6.000 PE ter zgradili kanalizacijski sistem v skupni dolžini 3,349 kilometra.

Učinki bodo vidni v prihodnosti

V vseh štirih občinah so s pristopom k skupni operaciji zasledovali skupne dolgoročne cilje. Učinke požrtvovalnega dela in vloženih sredstev je namreč pričakovati v prihodnosti. Višji standard komunalne opremljenosti občin bo v veliki meri vplival na kakovost življenja prebivalcev, saj se postopoma izboljšuje kakovost površinskih in podzemnih voda. Emisije v vodotoke iz komunalnih virov onesnaženja so manjše in s tem se ohranjajo življenjsko pomembni naravni viri in biotska raznovrstnost.

Damjana Peternejl

Prejeli smo

Ni denarja za analize pitne vode

V članku Odgovori na pobude, predloge in vprašanja svetnikov (Podblegaške novice, letnik 19, številka 8, oktober 2015, str. 21) je bilo pod mojo pobudo glede financiranja analiz pitne vode neresnično navedeno, da so obrazložitev župana oz. občinske uprave podprli tudi ostali člani občinskega sveta. Dejstvo je ravno nasprotno, in sicer, da župan že drugič ni omogočil (v nasprotju s poslovníkom občinskega sveta), da bi o zadevi odločali svetniki.

Če gremo lepo po vrsti. Občina Gorenja vas - Poljane je z dopisom Analiza vzetih vzorcev v letu 2015 z dne 26. 1. 2015 obvestila zasebne (vaške) vodovode, da za vse zasebne vodovode, ki niso v lasti in upravljanju občine, teh storitev v letu 2015 ne bo izvajala. To je bilo v naspro-

tju s sprejetim proračunom za leto 2015, saj je ta zagotavljal plačevanje analiz pitne vode za vse vodovode v občini. S pisno zahtevo za ohranitev plačevanja analiz pitne vode za vaše vodovode se je na občino obrnila tudi velika večina upravljavcev vaških vodovodov. Na 5. redni seji občinskega sveta sem predlagal sklep: Občinski svet Občine Gorenja vas - Poljane se strinja, da občina plačuje redno vzorčenje pitne vode, opravljanje mikrobioloških in kemijskih preiskav pitne vode za potrebe izvrševanja notranjega nadzora za zagotovitev zdravstvene ustreznosti pitne vode za vse vodovode v občini. Z izgovorom, da je sklep v nasprotju z zakonodajo, ta ni bil predložen svetnikom v odločanje. Ker do naslednje seje nisem dobil

odgovora, s katerim zakonom je predlagani sklep v nasprotju, sem ponovno želel, da o zadevi odločamo svetniki. O predlogu nam tudi tokrat ni bilo omogočeno odločati.

V podani obrazložitvi je tudi neresnično navedeno, da bi bili glede na predlagani sklep obveznosti oproščeni le uporabniki zasebnih vodovodov, kar pomeni neenakost pred zakonom. Zavzemam se za subvencioniranje analiz pitne vode za vse vodovode, kar omogoča tudi področna zakonodaja.

Pripis: po mojih informacijah naj bi občina v nasprotju s sprejetimi sklepi na občinskem svetu, zaračunavala previsoko omrežnino za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode.

Janez Arnolj, občinski svetnik

Intervju z vodjo medobčinskega inšpektorata Vrhnika Stanislavom Beletom

Že v prejšnji številki smo pisali o tem, da se naša občina po izstopu iz medobčinskega inšpektorata občin na Škofjeloškem želi tako kot Občina Žiri pridružiti skupni občinski upravi Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Vrhnika, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Log - Dragomer in Horjul. Na občinski upravi pravijo, da želijo pridružitve izpeljati do začetka prihodnjega leta. Ob tej priložnosti smo nekaj vprašanj zastavili vodji inšpektorata, Stanislavu Beletu.

Foto iz arhiva Stanislava Beleta

Medobčinski inšpektorat in redarstvo sta bila ustanovljena za učinkovitejše izvrševanje upravnih nalog na področju inšpekcijskega in redarskega nadzora na območju občin ustanoviteljic. V okviru Medobčinskega inšpektorata in redarstva delujeta inšpekcija in redarstvo. Vsi zaposleni izvajajo nadzor na območju vseh občin soustanoviteljic in nadzorujejo izvajanje predpisov.

Kakšne so pristojnosti in kdaj bo začel SU MIREd z delovanjem v naši občini?

Pristojnosti delovanja SU MIREd so široke, če izhajamo iz inšpekcije, so to posegi v občinske ceste, javno infrastrukturo, ravnanje s komunalnimi odpadki in druge naloge, ki jih določajo občinski odloki ter ostale pristojnosti na podlagi predpisov. Medobčinsko redarstvo pa izvaja naloge po mirujočem prometu, meritvah hitrosti, varovanju okolja in druge naloge iz pristojnosti po Zakonu o občinskem redarstvu.

Inšpektorat kot prekrškovni organ opravlja naslednje naloge:

- nadzoruje izvajanje državnih in občinskih predpisov, s katerimi občine ustanoviteljice urejajo zadeve iz izvirne pristojnosti in zadeve iz prenesene pristojnosti z države na občino;
- spremlja, analizira in podaja predloge za izboljšanje stanja na področjih, ki jih nadzira;
- pripravlja strokovne podlage in sodeluje pri pripravi odlokov;
- opravlja druge upravne in strokovne naloge s svojega delovnega področja.

Delovno področje in naloge medobčinskega redarstva kot službe v sestavi inšpektorata določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis. Medobčinsko redarstvo je pristojno za:

- nadzor in zagotavljanje pogojev za varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varovanje javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru;
- spremljanje, analiziranje in podajanje predlogov za izboljšanje stanja na področjih, ki jih nadzira;
- opravljanje drugih upravnih in strokovnih nalog s svojega delovnega področja.

SU MIREd bo v vaši občini pričela delovati 1. januarja prihodnje leto.

Kaj prinaša naši občini, ki se pridružuje približno v istem času kot Žiri?

SU MIREd je nadzorni organ, ki skrbi za to, da se izvedbeni akti, ki jih izdaja državni organ ali organ lokalne skupnosti konkretnim osebam, izvajajo na način, kot je to določeno, ter da se upoštevajo splošna pozitivna pravila ravnanja.

Kakšni so postopki upravnega inšpekcijskega in redarskega organa ter prekrškovnega organa? Kako se vodi postopek v upravnem delu in kako v prekrškovnem?

Področje upravnega dela določa Zakon o splošnem upravnem postopku in Zakon o inšpekcijskem nadzoru, subsidiarno pa lahko tudi drugi predpisi. Prekrškovni postopek se vodi na podlagi Zakona o prekrških. Oba postopa se vodita v inšpekcijski zadevi, najprej kot upravni kjer se ugotovi kršitev in izda zapisnik in ureditveno odločbo o odpravi nepravilnosti, če stranka ne izvrši ukrepa inšpektorja, v prekrškovni pa v primeru, da je za kršitev določena tudi sankcija.

Katere so pritožbene instance?

V upravnem delu je to na drugi stopnji župan občine, sodna inštanca pa je Upravno sodišče RS. V prekrškovnem delu po so ta inštanca okrajna sodišča za prekrške.

Kakšna je/bo prisotnost SU MIREd v občini?

V vaši občini bo vsak dan prisotno medobčinsko redarstvo, ki deluje po mirujočem prometu ali meritvah hitrosti. Inšpekcija pa izvaja redne tedenske nadzore in tudi po potrebi oziroma glede na nujnost ukrepanja lahko tudi večkrat na teden.

Kdo bo na območju naše občine skrbel za nemoteno izvajanje nalog, kakšna pooblastila bodo imeli vaši zaposleni?

Na območju vaše občine bo tako občasno delovalo osem pooblaščenih uradnih oseb, trije inšpektorji in pet medobčinskih redarjev. Pooblastila o delovanju določajo predpisi in občinski odloki.

Se bo morda delovanje na območju naše občine kaj razlikovalo od delovanja po drugih občinah, že vključenih v SU MIREd?

Organizacijski način delovanja je za vse soustanoviteljice enak. Razlike pa so lahko na področjih, ki jih različno urejajo že sami odloki ali pa jih sploh ne urejajo. Tukaj SU MIREd lahko predlaga občinam poenotenje tako ukrepov in sankcij ali pa sprejem odlokov. Ko pa gre za ukrepanje na podlagi zakonov pa so ti enaki za vse.

Kako, na kakšen način bo širitev dejavnosti vplivala na delovanje organa?

Sama širitev seveda zahteva tudi večje potrebe, vendar bomo to usklajevali na način, da se zagotovi nadzor na vseh področjih.

Kako pogosto bo SU MIREd izvajala usklajene akcije ločenega zbiranja komunalnih odpadkov pri uporabnikih?

SU MIREd ima v sedanjih občinah ustaljeno prakso nadzora nad ločenim zbiranjem komunalnih odpadkov. Na enak način in ob sodelovanju z vašo občino oziroma občinsko upravo se bomo lotili tega tudi v vaši občini. Akcije se bodo izvajale najmanj enkrat letno pri večjih uporabnikih, pravnih osebah in večjih stanovanjskih skupnostih, pri posameznih stanovanjskih stavbah pa glede na potrebe oziroma na lokacijah, kjer je zaznati več tovrstnih kršitev.

Kaj bi na koncu še izpostavili?

Najprej je potrebno navesti, da je SU MIREd samostojen organ nadzora v lokalni skupnosti, ki je ustanovljen na podlagi odloka občin soustanoviteljic. Nadzor je namenjen vsem, ki delujejo na nekem področju in so zavezani k dolžnemu ravnanju. Nadzoru pa so lahko podvržene tudi lokalne skupnosti kot upravljavke občinskih cest, javne infrastrukture in podobno ter javna podjetja kot izvajalci vseh teh storitev. Nadzor ni nekaj slabega in je potreben predvsem, da ščiti tako javni interes kot interes pravnih in fizičnih oseb. SU MIREd je v teh desetih letih delovanja izoblikoval pozitivno prakso, ki je v ponos njenim občinam soustanoviteljicam, verjamem, da bo tudi z novima soustanoviteljicama enako.

P. N.

SU MIREd oziroma samo delovanje in pristojnosti so podrobno opisane tudi na spletni strani <http://www.mired.si/>. Več na temo redarstva bo v naslednji številki Podbegaških novic povedal vodja medobčinskega redarstva Dean Stepančič.

V novo sezono z novim direktorjem

Konec oktobra so na Starem vrhu z zadnjim pohodom po Valentinovi poti zaključili poletno sezono. To je tudi znak, da je zimska sezona že pred vrati. Druženiki podjetja STC Stari vrh, d. o. o., so v začetku novembra potrdili tudi imenovanje novega direktorja družbe Janeza Pelipenka, ki ga je predhodno potrdil že nadzorni svet družbe.

Janez Pelipenko je postal direktor STC Stari vrh.

Janeza Pelipenka, ki je zadnje leto opravljal delo vršilca dolžnosti, čaka štiriletni mandat. Po potrditvi je za Podblegaške novice povedal: »Vsem družbenikom se ob imenovanju zahvaljujem za izkazano zaupanje, skupaj z ekipo bomo kar v največji meri skušali zaupanje tudi upravičiti. Zadnje leto je kar hitro minilo, kar pomeni, da je bilo delo razgibano, zanimivo, kdaj pa kdaj tudi naporno.«

V prihodnje pa je napovedal: »V tehničnem smislu bodo v bližnji prihodnosti nujne posodobitve na nekaterih napravah, predvsem na napravi za zasneževanje in teptalcih. Zagotovo bodo največji naporji morali biti usmerjeni v povečanje prodaje, torej v zagotavljanje čim večjega obiska smučarjev. Varnost in kakovost smučanja pa sta tako ali tako že samoumevni. Smučišče Stari vrh mora ostati oziroma postati atraktivno smučišče za vse generacije podnevi in ponoči, in sicer tako za enodnevne kakor tudi za penzijske, večdnevne goste. V samem

okolju pa smučišče želi postati še bolj dejavno tudi v poletnem času, na ta način želi prispevati k pestrosti dogajanja in tako primakniti svoj delež k prepoznavnosti naših krajev, prireditve in običaje.

Predprodaja vstopnic do konca novembra

Ob začetku nove sezone je novi direktor povedal, da predprodaja vozovnic že poteka in

se bo predvidoma zaključila konec novembra. Povpraševanje po vozovnicah je, so pa cene ostale enake lanskim, kar lahko preverite tudi na spletni strani podjetja.

Na smučišču sicer potekajo priprave na novo sezono: servisi, tehnični pregledi, delo na samem terenu (melioracije, odvodnjavanja, postavitve dodatnih priklopnih jaskov za topove, povečanje naravnega dotoka vode za zasneževanje ...). Za zdaj se še ne ve, kdaj se bo sezona uradno začela, na voljo pa bo poseben popust na prvi smučarski dan ali večer. Povečali bodo zasneževalne kapacitete, Pelipenko pa še dodaja, da bo tudi letos na smučišču poskrbljeno za šolo smučanja in izposojlo opreme, enako bo tudi s sankanjem.

Kristina Z. Božič

Foto: STC Stari vrh

Pediatrična ambulanta

Občina vložila vlogo za dodelitev koncesije

Vse kaže, da takšna ureditev zdravstvenega varstva otrok in mladine, kot je veljala do februarja letos, ko je pediatrinja iz ZD Škofja Loka enkrat tedensko v Zdravstveni postaji Gorenja vas opravljala preventivne preglede otrok, ne bo več mogoča. Zato je Občina Gorenja vas - Poljane na Osnovno zdravstvo Gorenjske (OZG) oddala vlogo za dodelitev programa pediatra.

To pomeni, da je zaprosila za koncesijo, ker ji s 1.950 otroki, starimi do 19 let, pripada 1,31 koncesije za pediatra. Spomnimo, da je bila pediatrična ambulanta v Gorenji vasi, tako kot tudi v Žireh in Železnikih, februarja ukinjena zaradi neustreznih prostorov in pogojev dela. Občina je do septembra uredila prostore glede na zahteve OZG in imela tudi zagotovljena sredstva za nakup potrebne opreme, a se je zapletlo med drugim tudi zaradi pomanjkanja pediatrov.

Zato zdaj občina čaka na izdajo soglasja OZG, nato pa podelitev koncesije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZVS). Kako dolgo bodo trajali ti postopki, je za zdaj po besedah župana Milana Čadeža težko reči. Dodal pa je, da je OZG zagotovil, da bodo v vmesnem času preventivni pregledi otrok potekali v Gorenji vasi. O začetku pregledov in poteku postopka za ponovno vrnitev pediatra v Poljansko dolino pa bomo pisali v naslednjih številkah glasila.

T. D.

Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka in
Občina Gorenja vas - Poljane
vabita na delavnici

KAKO SKRBETI ZA NEPOKRETNEGA SVOJCA V DOMAČEM OKOLJU

1. DELAVNICA bo 25. novembra 2015 ob 17. uri v mali dvorani Sokolskega doma v Gorenji vasi.

Na delavnici bo prikazano:

- obračanje in posedanje v postelji,
- menjava plenice,
- preoblačenje bolnika v postelji,
- kopanje nepokretnega bolnika.

Delavnico bo vodila **Tanja Stržinar, dipl. med. sestra.**

2. DELAVNICA bo 2. decembra 2015 ob 17. uri v mali dvorani Sokolskega doma v Gorenji vasi.

Naučili se boste:

- podlaganja in nameščanja v razbremenilne položaje,
- rokovanja z invalidskim vozičkom,
- presedanja na voziček, stranišče, kopalno kad.

Delavnico bo vodila **Denis Kamnar, višja del. terapevtka.**

Prijave zbira CSS Škofja Loka na tel. št. 04/620-72-00 ali info@css-sl.si.
Število udeležencev je omejeno na 20 za posamezno delavnico.

Prijazno povabljeni, da se delavnic udeležite in osvojite nova znanja.

Cepljenje že poteka

Zaradi sončnega in toplega vremena v novembru je tudi širjenja bolezni manj, kljub temu pa so se že začela vsakoletna cepljenja proti gripi. Tega lahko posameznik opravi pri izbranem družinskem zdravniku.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) cepljenje priporoča vsem prebivalcem, še zlasti pa ogroženim skupinam. To so starejši od 65 let, kronični bolniki in njihovi družinski člani, majhni otroci in njihovi družinski člani, nosečnice, posamezniki, ki čakajo na sprejeme na bolnišnično zdravljenje, ter zdravstveni in drugi delavci, ki so pomembni za delovanje različnih dejavnosti. Za kronične bolnike, nosečnice in starejše od 65 let je cena cepljenja sedem evrov, za ostale prebivalce pa 12 evrov.

Da gre za gripo, lahko posameznik posumi, če se pojavijo mraženje, izčrpanost, visoka temperatura, glavobol, bolečine v mišicah in kosteh, dražec občutek v žrelu, suh kašelj. Razen kašlja, ki lahko traja več tednov, znaki običajno izginejo v dveh do sedmih dneh.

Po podatkih NIJZ za gripo vsako leto zbolijo približno 10 odstotkov prebivalcev. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z znaki obolenja dihal in bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših, majhnih otrocih in nosečnicah pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti (kot so virusne in bakterijske pljučnice) in tudi z višjo smrtnostjo.

Preventivni ukrepi so pomembni

Širjenje virusa lahko preprečimo s pravilnim načinom kašljanja in kihanja v zgornji del roka ali v papirnati robček, ki ga takoj po uporabi odvržemo v smeti, ter z rednim umivanjem rok z milom. Na voljo pa je tudi cepljenje, ki ščiti tako pred boleznijo kot tudi pred morebitnimi zapleti, ki gripo spremljajo. Na NIJZ poudarjajo, da se virusi gripe stalno spreminjajo,

zato se spreminja tudi cepivo, ki je vsako leto pripravljeno tako, da ščiti proti virusom, ki bodo predvidoma krožili v prihajajoči sezoni. Zaščita se vzpostavi približno dva tedna po cepljenju in traja več mesecev.

Od 50- do 90-odstotna uspešnost cepiva pri zdravih odraslih

Uspešnost cepiva je odvisna predvsem od starosti in imunske sposobnosti prejemnika cepiva ter od podobnosti virusov, ki krožijo, s tistimi, ki jih pokrije cepivo. Podatki vsakoletnih študij kažejo, da cepivo prepreči gripo pri 50–90 odstotkih zdravih odraslih, mlajših od 65 let, in prepreči hospitalizacijo zaradi pljučnice in gripe pri 30–70 odstotkih cepljenih starejših osebah in kroničnih bolnikih. Cepiti pa se ne smejo osebe, ki so kdaj imele resno alergično reakcijo na cepivo proti gripi ali katero koli snov, ki je lahko prisotna v cepivu v sledovih, npr. jajčne beljakovine. Cepiti se ne smejo tudi tisti, ki prebolevajo akutno bolezen s telesno temperaturo nad 38 °C.

T. D.

Les

Ogrevanje s peleti

Les predstavlja obnovljiv vir energije, ki se je že v davnini uporabljal kot vir toplote za ogrevanje, kuhanje ter seveda izdelavo različnih izdelkov za potrebe ljudi. V zadnjih letih je bil na stranskem tiru in kot vir energije zanemaren. Z rastjo cen trenutno primarnih energentov, ki se uporabljajo v razvitem svetu, pa spet dobiva svoje mesto kot vir energije. Veliko zaslugo pri tem ima ponudba lesa v obliki peletov.

Taka oblika lesa kot energenta omogoča standardizirano uporabo lesa, saj rešuje bistveni problem lesa v primerjavi s plinom, kurilnim oljem, ki je bil s stališča manjših gospodinjstev v slabši možnosti avtomatizacije ogrevanja. Klasični sekanci oziroma polena so zahtevali večje skladiščne površine, sušenje, avtomatsko dodajanje v kurišče je pogojevalo drage in nezanesljive tehnične rešitve.

S pojavom peletov pa je tudi les postal prijazen vir energije za gospodinjstva, saj je poenostavil uporabo in rokovanje s kurilnimi napravami. Pelete se lahko izdeluje iz različnih

vrst žagovin. Ker je Slovenija gozdnata dežela, kjer se tudi veliko lesa našaga, je surovine dovolj. Dodatna vrednost je zato tudi lokalna prisotnost energenta.

Peleti so standardiziran energent, ki se izdelava iz žagovine s stiskanjem. Pelet je valjaste oblike, premera 6 do 8 mm, njegova dolžina je 10 do 30 mm. Žagovino je potrebno pred stiskanjem osušiti. Gostota in suhost peletov je visoka, zato je izkoristek pri zgorevanju višji kot pri polenih.

- Glavne prednosti peletov so:
- standardizirana oblika,
 - homogeno gorivo z večjo kurilno vrednostjo na enoto,
 - možnost avtomatizacije,
 - manjši skladiščni prostor,
 - enostaven transport,
 - CO₂ nevtralen vir energije.

Zaradi navedenih lastnosti so peleti zelo primeren vir energije za gospodinjstva, ki nimajo prostora za sušenje in skladiščenje polen ter večjih postrojenj za kurilne naprave in bi želela nadomestiti trenutno drage vire energije z ekološko sprejemljivim lokalnim virom s tisočletno tradicijo uporabe, ki je s pojavom peletov pripravljen za potrebe sodobnega človeka.

Anton Marc, univ. dipl. inž. str., LEAG

Evropski teden zmanjševanja odpadkov

Evropska unija si z različnimi ukrepi vrsto let prizadeva spodbujati preprečevanje nastajanja odpadkov. Eden takih je Evropski teden zmanjševanja odpadkov, ki bo letos pod pokroviteljstvom Evropskega parlamenta potekal od 21. do 29. novembra. V okviru akcije vsako leto nastajajo pobude za nove načine promocije zmanjševanja odpadkov, ponovne uporabe izdelkov in recikliranja materialov. Tokratna tema je dematerializacija. Torej, kako ravnati, da odpadkov sploh ne bi proizvedli oziroma bi jih proizvedli čim manj in kako se ravnati po vodilu: narediti več z manj. To pomeni, da poskušamo izdelek zamenjati s storitvijo, si stvari delimo ali izposodimo, ponovno uporabljamo in skušamo uporabljati čim bolj trajnostno naravnane materiale. In kako lahko to doseže posameznik? Tako, da si na primer že pred nakupom zastavi tri ključna vprašanja: Ali to zares potrebujem? Ali moram to nujno kupiti (imeti)? Ali lahko kupim rabljeno, predelano ali popravljeno?

P. N.

V občini kmalu center rabljene opreme?

Občina Gorenja vas - Poljane letos ne bo pripravila nobenega dogodka ob Evropskem tednu zmanjševanja odpadkov, sporočajo pa, da želijo v prihodnosti vzpostaviti center rabljene opreme, vendar za to trenutno ni na voljo nobenega prostora.

Okrasna in zdravilna rastlina, a vsiljivka v naravi

Zaradi hitrega širjenja iz vrtov in njiv v naravo je ena izmed dokaj pogostih bolj invazivnih tujerodnih vrst v Evropi, ki zaseda mesto domačim rastlinskim vrstam. Nadaljnje širjenje lahko preprečujemo s primernim ravnanjem z odvečnimi rastlinami.

Topinambur izvira iz Severne Amerike. Rastlina je poznana kot jeruzalemska artičoka, ker imajo praženi gomolji okus po artičoki, kot ameriški krompir, laškica ter laška ali svinjska repa. V 17. stoletju so jo zaradi lepih okrasnih zlatorumenih cvetov prinesli iz Severne Amerike v Evropo. Sadili so jo v vrtove bogatašev in botanične vrtove, najprej v Franciji, Angliji in Italiji. Proti koncu 19. stoletja se je topinambur razširil tudi po drugih evropskih deželah, ko so ga začeli saditi za živinsko krmo. Po nekaterih virih so ga k nam prvič zanesli v prejšnjem stoletju na Dolenjsko in Štajersko, tu pa se je nato razrasel v naravi. V naši okolici divje rastočega opažamo predvsem ob Sori in njenih pritokih.

Topinambur spada med košarice ali nebinovke (Asteracea). Njegovo latinsko ime je *Helianthus tuberosus*. To je odporna trajnica, ki pod zemljo izrašča podolgovate zgrbančene gomolje s posebnimi izrastki, bradavicami. Gomolji, dolgi do 15 centimetrov, so rumenkasti, lahko tudi rdečkasti, notranjost pa je običajno bela, blede rumena ali rdečkasta. Iz gomolja spomladi poženejo stebela, ki zrastejo od metra in pol do tri metre visoko, rastlina pa potem postopoma oleseni. Spodnji listi so srčasti, zgornji pa suličasti. Listi in stebela so obraščeni z dlačicami. Živo rumeni cvetovi, podobni majhnim sončnicam, cvetijo od konca avgusta do oktobra.

Zdravilen in dober za čebeljo pašo

Goji se predvsem za uživanje gomoljev, kar ugodno vpliva na prebavo, znižuje holesterol in krvni sladkor. Še vedno se ga goji kot okrasno rastlino, pomemben pa je bil tudi za čebeljo pašo. Vendar čebelarji ugotavljajo, da dolgoročno gledano sajenje topinamburja za čebeljo pašo ni ugodno. Je izredno odporna rastlina. Gomolji v zemlji prenesajo temperaturo celo do 30 stopinj Celzija. Gojeni topinambur uspeva v dobri vrtni zemlji, 'divji' pa ima najraje lahko, peščeno, vlažno in s hranili bogato zemljo. V naravi je lahko nekoliko drugačen kot gojene sorte za prehrano in cvetje, vendar razlike niso bistvene.

Pazljivo z odlaganjem rastlin, premeščanjem zemlje in ob gradbenih delih

Najbolje uspeva na območjih, ki so občasno poplavljeni, preživi pa tudi na območjih, ki so lahko poplavljeni tudi več tednov. Razmnožuje se s semeni, deli rizomov in z gomolji. Naravno ga prenašajo predvsem glodavci ter rečni tok. Vendar na njegovoo hitro razširjanje vpliva tudi človek z odlaganjem odvečnih rastlin v naravo, s premeščanjem vrtno zemlje, pa tudi drugih zemljin ter proda in peska ob gradbenih delih, tudi sanacijah in vzdrževanjih vodotokov. Od tu se rastline nekontrolirano širijo po odlagaljših

Topinambur se razrašča tudi ob Sori.

zemljin, na nasutja z odpadki in na prodišča, v razgaljene rečne erozijske zajede, zaide pa tudi na kmetijska zemljišča. Kmalu začne preraščati avtohtone rastline in grmovnice in zasedati njihove naravne prostore. S tem pa ogroža biotsko pestrost in zmanjšuje kmetijske površine.

Zato z odvečnimi rastlinami topinamburja ravnajmo nadvse skrbno in jih ne odlagajmo v naravo, da preprečimo njihovo nekontrolirano razširjanje in ohranimo biotsko pestrost. Najbolje se je odstranjenih odvečnih rastlin znebiti s sežiganjem. Zatiranje s strupi pa uniči le zeleni del rastline, ki iz gomolja ponovno požene. S puljenjem lahko korenika razpoka po členkih in iz njih požene še več rastlin, zato bodimo pri tem previdni. Učinkovito je tudi sekanje mladih poganjkov z motiko, vendar ne pregloboko, da ne poškodujemo korenike, ki jo s tem razdelimo na še več delov.

Tadeja Šubic

15. mednarodno ocenjevanje medu v Sežani

Čebelarstvu Buhc kar štiri priznanja

Na tokratnem tradicionalnem ocenjevanju medu v Sežani je sodelovalo kar 118 čebelarjev iz sedmih držav, ki so prispevali 202 vzorca medu. Med hudo konkurenco so se izkazali tudi gorenjski čebelarji, med njimi Viktor Oblak iz Golega Vrha, ki med prodaja pod znamko Čebelarstvo Buhc.

Foto: Robert Peterlin

V Sežano na ocenjevanje je med poslal že leta 2013 in prejel zlato priznanje za gozdni med, srebrno za hojin med in bronasto za kostanjev med.

»Lani je bilo medu bolj malo, sploh pa ne sortnega, zato ga nisem poslal na ocenjevanje. Letos pa je zopet kolikor toliko normalna letina in sem si rekel, naj strokovnjaki povedo, kaj so moje čebelice pridelale,« je povedal Oblak, ki mu je komisija tokrat dodelila kar štiri priznanja: zlato za gozdni med, srebrno za kostanjevega ter dve bronasti – za smrekovega in cvetličnega.

»Priznanja so potrditev, da sem se nekaj o čebelah že naučil,« pravi Oblak, ki se je za čebelarjenje navdušil po odhodu v pokoj in

čebelarji z nekaj manj kot 40 panji. Kot skrben čebelar dodaja, da so priznanja tudi »spodbuda za naprej, da se moram o čebelarstvu in o naši avtohtoni čebeli, kranjski sivki, še veliko naučiti. Čebele niso udomačene živalce, ampak še vedno svobodno živijo v naravi. Res bi pa v teh časih brez pomoči čebelarjev zelo težko preživele. Mi čebelarji jim omogočamo čim bolj naravno življenje v čebelnjakih namesto v gozdu, skrbimo za njihovo zdravje, one pa nam v zahvalo prepuste nekaj svojih pridelkov. Sam se trudim, da delam s čebelami čim manj stresno zanje, v panje ne vnašam kemije, z apitehničnimi ukrepi in z organskimi kislinami skrbim, da mi varoja ne dela prevelike škode.«

Ne pozabi pa omeniti tudi kvalitetne paše: »Imam srečo, da živim v neokrnjeni naravi Polhograjskih dolomitov in Škofjeloškega hribovja, kjer tudi moje čebele nabirajo med in je ta glede na prejeta priznanja kar kakovosten.«

Čebelarstvu Buhc, Viktorju Oblaku, ki je sicer tudi zagrizen lovec, za prejeta priznanja iskreno čestitamo!

P. N.

Grčija je postala najin drugi dom

Življenja ne moreš načrtovati. Je splet naključnih odločitev in najina je bila ena takih. Po osmih letih še vedno ostajava zvesta morju, ki predstavlja drugačen način življenja, kot smo ga vajeni v Sloveniji.

Foto: iz arhiva zakoncev Čadež

Na nomadsko življenje Maja in Uroš privajata tudi malega Jana, ki pri tem nadvse uživa.

V času študentskih let sva na spletu našla oglas za delo v animaciji in opravila avdicijo pri tuji agenciji v Sloveniji. Aprila leta 2008 sva odšla na grški otok Kos, kjer sva v hotelu vodila športne aktivnosti in zabavala goste. Kos je idealen za počitnice zaradi svoje majhnosti in enostavne dostopnosti do vseh zanimivosti. Na otoku je veliko hotelskih kompleksov, ki v veliki meri ponujajo 'all inclusive' pakete, kar je za Grke slabo, saj apartmaji, taverne in trgovine izgubljajo promet. Surf in kajt centri so v večini v lasti Nemcev, Švicarjev ali Nizozemcev, kar velja za celotno Grčijo.

Po dveh mesecih dela v hotelu sva imela nekaj smole z vodjem naše ekipe, kar pa se je izkazalo za novo priložnost. V surf centru na otoku so namreč iskali učitelja za učenje jadrnanja na deski in Uroš je lahko takoj začel poučevati. Jaz sem prav tako lahko pomagala v centru, poleg tega sem začela ustvarjati svoje prve serije slik.

Eno poletje se je po grško spremenilo v več let

Ritem življenja, ki ga imajo Grki, je precej drugačen od našega. 'Siga, siga' bi takšen slog opredelil najbolje in pomeni 'počasi, počasi'. Na otokih imaš sploh občutek, kot da bi se čas malce ustavil. Ni utečenega ritma, k čemur pripomore tudi morska atmosfera, ampak se delo vedno lahko odloži tudi na jutri. Surf center v Mastichariju je postal najino poletno pribežališče za pet poletij. Uroš se je naučil še kajtanja in vožnje s katamaranom, jaz pa sem ustvarila svojo kolekcijo ogrlic, mini srčkov in kajtkov, ki sem jih prodajala v več centrih na otoku. Skrbela sem tudi za starejšo gospo in delala v galeriji. Leta 2012 sva se na Kosu tudi

poročila in tako od blizu spoznala urejanje dokumentacije, ki je v Grčiji posebna zgodba. Za poroko sva se glede potrebnih papirjev že prej pozanimala in tudi dala prevesti vse potrebne dokumente. Na upravni enoti na Kosu, kamor sva se prišla dogovoriti za datum poroke, pa so nama povedali, da potrebujejo drug dokument, za katerega prej še nikoli nisva slišala. Zanj sva morala nato urgentno zaprositi na ambasado, kjer so nama povedali, da uradno tega res ne potrebuješ. Za piko na i sva kasneje ob pogovoru s pravnico na otoku izvedela, da bi v primeru, če bi za naju urejala poroko ona – seveda za dodatno plačilo – vse lahko uredila tudi brez dodatnega dokumenta. Zgodi se ti lahko tudi, da

prideš na upravno enoto deset minut do enih, in ker uslužbenci delajo do enih, ti rečejo, da lahko prideš jutri, ker so za tisti dan končali. Uroš se je v velikem obsegu z uradi srečeval tudi to poletje na Lesbosu, ko je urejal dokumente za svoje podjetje in hodil od enega uradnika do drugega, saj je prelaganje odgovornosti še ena značilnost grškega sistema.

Otoki živijo od sezonskega dela

Leta 2013 sva zamenjala otok. Oba sva sicer v Sloveniji že prej diplomirala. Jaz sem končala študij arhitekture in se kot nadomeščanje za čas porodniške zaposlila v javni upravi, tako da sem dve leti prišla v Grčijo za Urošem ali pa samo na obisk. Uroš je profesor športne vzgoje in je svoje znanje z delom v tujini samo nadgrajeval. Najprej sva en mesec živela na Lefkadi, potem pa odšla na Krf, kjer sva dve sezoni delala v kajt centru. Gostje so bili pretežno Nemci, tako da po vseh teh letih še vedno ne govoriva grško, ampak sporazumevanje poteka v angleščini in nemščini. Večina prebivalcev grških otokov živi od turizma in dela sezonsko. Sezona traja od maja do oktobra in zaslužek mora biti dovolj velik, da lahko potem preživijo zimo. Otoki v zimskih mesecih postanejo prazni, vse je zaprto. Spominjava se, da je bilo, ko sva prišla prvo leto v Grčijo marca, tam vse kot izumrlo.

Največ te naučijo ljudje

Potovanja in življenje na tujem imava rada tudi zaradi ljudi. Preseneti te, kako veliko zanimivih življenjskih zgodb slišiš. Na Kosu sva stanovala pri Hansu, Nizozemcu, ki je imel pred prihodom na otok zelo pomembno službo – dokler ni zbolel in je zavestno spremenil življenjski slog. Preselil se je na otok, kjer je njegov konjiček načrtovanje stavb postal služba in je delal kot arhitekt za tujce na Kosu. Potem pa je srečal operno pevko in zdaj živi v Nemčiji.

Foto: iz arhiva zakoncev Čadež

Gavathas, Lesbos

Ali pa Contessa, gospa, za katero sem skrbela tako, da sem jo zjutraj vozila plavat in bila na sploh njena družabnica, saj je bila zelo osamljena. Njena družina se je iz Grčije preselila v Avstralijo, kjer so zadeli na loteriji. Po vrnitvi v Grčijo so jo starši dogovorjeno poročili s starejšim moškim. Pri 35 letih je zbolela za multiplo sklerozo, s katero se bori še zdaj, ampak ima v sebi več optimizma kot vsak mlad in zdrav človek. Ali pa Stefan, nemški taksist, s katerim sva delala na Krfu. Polovico leta živi v Indiji, kjer ima svojo hišo s pogledom na morje in igra kitaro v glasbeni skupini, drugo polovico pa preživi na Krfu, kjer uči kajtanje. Janet, ena njegovih punc (ima jih namreč več), je krajinska arhitektka iz Anglije, ki se je na starost začela ukvarjati z jogo in je v Indiji ravnokar opravila izpit za učiteljico. In še in še!

Lesbos je bil letos v znamenju krize in beguncev

Letošnje leto je bilo najino prvo popolnoma samostojno leto. Uroš in njegov prijatelj Jernej imata zdaj potovalno agencijo Kitepack in v vasici Gavathas na otoku Lesbosu smo postavili prvi slovenski center za učenje surfanja, kajtanja in supanja. Izkušnja je bila dobra, slovenski gostje zadovoljni, zagodel nam jo je le veter, ki bi ga v zalivu lahko bilo več. Dobila sva tudi novega družinskega člana Jana, ki se je na potovanje podal pri dveh mesecih. In predvsem užival. Lesbos se je izkazal kot zelo gostoljuben in prijeten otok. Njegova velikost, je namreč tretji največji grški otok, je slabost, ki pa jo prečudovita narava takoj premaga. Na otoku je tudi redka svetovna znamenitost – okamneli gozd, ki ga sestavljajo drevesa, zasuta z lavo in stara 20.000.000 let. Letošnje leto je bilo posebno tudi zaradi grške denarne problematike in posebej v času poletnega referenduma so bili prebivalci zelo zaskrbljeni. Nimajo zaupanja v vlado, omejili so jim dvige na bankomatih, veliki problemi so bili v zdravstvenem sektorju, saj zdravniki niso smeli izdajati zdravil na recept. Otočani so odvisni od turizma, ki jim ga mediji s svojimi pogosto pretiranimi objavami še poslabšujejo. Še posebej so v nezavidljivem položaju mladi, saj je brezposelnost ogromna, večina jih še živi pri starših. Dodatno so stanje poslabšali begunci. Prihajali so na velikih gumenjakih in pešačili do glavnega mesta, ki je bilo oddaljeno do 80 kilometrov. Srečali smo jih v naši vasi, še večkrat pa ob cestah, na večjih parkiriščih in avtobusnih postajah. Konec poletja so Grki končno izboljšali način sprejemanja beguncev in uvedli obvezne preglede v bolnicah ter avtobusne prevoze do mesta.

Novim dogodivščinam naproti

Prihodnosti ne načrtujemo preveč vnaprej in oba iščeva službo tudi v Sloveniji. Januarja se za krajši čas selimo v Egipt, kjer bo Kitepack vodil kajt center, in verjetno nas poleti ponovno čaka Grčija. Pod svojo blagovno znamko Malunaja ustvarjam nove kajtke, surfke in slike in si žvižgam: »Življenje je prekratko. Živi za sedanjost in ne za prihodnost. Ker ne veš, če je tam.«

Maja Čadež

Pobuda slovenskih čebelarjev

Bo 20. maj – rojstni dan Antona Janše – svetovni dan čebel?

Čebele in ostali opraševalci so za življenje ljudi zelo pomembni. Od opraševanja je odvisna kar tretjina pridelane hrane na svetu in čebele imajo med vsemi opraševalci najpomembnejšo vlogo. Z opraševanjem opraševalci omogočajo kmetijsko proizvodnjo, ki zagotavlja varno preskrbo s hrano, čebele pa poleg tega s svojimi visoko hranljivimi izdelki pomembno prispevajo še k izboljšanju kvalitete prehrane za ljudi. Čebelarstva zveza Slovenije se zato pod okriljem države trudi, da bi 20. maj postal svetovni dan čebel.

Čebelnjaki s svojim izgledom bogatijo kulturno krajino.

Čebele imajo preko opraševanja pozitivne učinke na celoten ekosistem in z njim povezanim ohranjanjem biotske raznovrstnosti v naravi. Biotska raznovrstnost je ključnega pomena za razvoj in ohranjanje naravnega okolja. Med drugim nam zagotavlja hrano, kisik, čisti vodo in zrak, stabilizira vreme in podnebje ter pomaga pri sposobnosti prilagajanja na spremembe. Čebele so poleg tega tudi dober bioindikator razmer v okolju. Preko opazovanja njihovega razvoja in zdravstvenega stanja lahko ocenjujemo, kdaj se v določenem okolju nekaj dogaja in kdaj je potrebno ukrepati. Če na opozorila ne reagiramo pravočasno, so lahko kasnejše posledice še večje.

V zadnjem obdobju so, predvsem na območjih z intenzivnim kmetijstvom, čebele in ostali opraševalci vse bolj ogroženi. Njihov življenjski prostor se spreminja in krči, s tem pa so razmere za njihovo življenje in razvoj vse slabše. Medovitih površin je zaradi vse večjih površin monokultur in spremenjene ter intenzivnejše tehnologije pridelave travinja vse manj in še te nudijo čebelam potrebno hrano le v krajših obdobjih in zmanjšani pestrosti kot nekoč.

Množična podpora pobudi

V okviru prizadevanj za zaščito čebel ima pomembno vlogo ozaveščanje javnosti o pomenu čebel in čebeljih pridelkov. Zato bo Republika Slovenije, na pobudo Čebelarstva zveze Slovenije, organizaciji Združenih narodov predlagala, da 20. maj razglasi za svetovni dan čebel. 20. maj smo predlagali, ker je to dan, ko

se je rodil Anton Janša (1734–1773), ki je poznan kot začetnik modernega čebelarstva in eden takratnih najboljših poznavalcev čebel. Bil je prvi učitelj modernega čebelarstva na svetu, saj ga je že cesarica Marija Terezija imenovala za stalnega učitelja čebelarstva na novi čebelarski šoli na Dunaju. Njegovo delo in življenje je opisano v mnogih čebelarskih knjigah, med drugim tudi v knjigi Svetovna zgodovina čebelarjenja, ki je bila izdana v letu 1999.

Do sedaj so pobudo podprle že številne organizacije in posamezniki. Med drugim je pobudo, v okviru 44. čebelarskega kongresa Apimondia 2015 v Južni Koreji, podprla tudi največja svetovna čebelarska organizacija Apimondia. Pobuda združuje različne organizacije, posameznike in tudi različne politične stranke, saj pobudo z veseljem podprejo skoraj vsi, ki se z njo seznani.

Predstavitve od decembra letos do marca 2016

Ker želimo, da pobudo podprejo in se z njo še bolje seznani tudi slovenski čebelarji in ostala zainteresirana javnost, bodo v mesecih od decembra 2015 do marca 2016 predsednik ČZS g. Boštjan Noč in sodelavci s prepoznavnim vozilom obiskali vsa čebelarska društva v Sloveniji in o pobudi informirali prisotne. Na dogodke bodo povabljeni župani, znane osebnosti in še kdo z določenega področja, ki bodo želeli v okviru dogodka pobudo podpreti. O terminu obiska bodo čebelarska društva obveščena, z njimi bo dogovorjena lokacija obiska in morebiten program. Informacije bodo posredovane tudi lokalnim medijem, da bodo lahko informirali krajane, da se bodo lahko srečanj udeležili in na ta način podprli prizadevanja ČZS.

dr. Peter Kozmus,
Čebelarstva zveza Slovenije

Obudili spomin na rojaka Luko Pintarja

V krajih naše občine je bilo rojenih kar nekaj za celoten slovenski prostor pomembnih ljudi. Mednje spada tudi do sedaj v domačem okolju skorajda neznan literarni zgodovinar, bibliotekar, prešernoslovec, jezikoslovec in fotografski pionir Luka Pintar.

Potomci Luke Pintarja pred Preserčevo hišo na Hotavljah ob odkritju spominske plošče

Pobudnik postavitve spominske plošče temu pomembnemu hotavelskemu rojaku je Danilo Jezeršek, ki je idejo za to dobil že pred leti. V začetku letošnjega leta se je oblikovala iniciativna skupina pod okriljem hotavelskega turističnega društva za pripravo obeležitve spomina na znamenitega rojaka ob 100-letnici njegove smrti.

V nedeljo, 18. oktobra, popoldne so na Pintarjevi rojstni hiši Pri Presercu na Hotavljah s kulturnim programom odkrili spominsko ploščo. Številne obiskovalce je pozdravil predsednik domačega turističnega društva Janez Demšar, direktor škofojeloške knjižnice Ivana Tavčarja Matjaž Eržen pa je z govorom orisal pomen dela Luke Pintarja za slovensko kulturo. Spominsko ploščo sta odkrila daljni Pintarjev sorodnik Luka Kosmač s preserške domačije in predsednica Krajevne skupnosti Gorenja vas Mirjana Možina. Z glasbo so nastopili Raubarji in pevec Miha Križnar s klaviristom Tinetom Becem, ki sta na Hotavljah krstno izvedla skladbo Ob studenci – besedilo je napisal prav Luka Pintar, uglasbil pa jo je Benjamin Ipavec. Pogostitev so pripravili domačini, Kmetija Matic in domače turistično društvo. Ob tej priložnosti so delili tudi lično zloženko o Luki Pintarju. Kamen za ploščo je podarilo podjetje Marmor Hotavljje, oblikoval jo je Jože Tavčar.

Na spominskem srečanju prvič predstavili javnosti Pintarjevo življenje in delo

Po končani prireditvi pri rojstni hiši je sledilo spominsko srečanje v dvorani novega gasilskega doma na Hotavljah. Pogovor je spretno vodil publicist Miha Naglič. Jurij Kumer je predstavil rodbinski okvir Luke Pintarja, ki je luč sveta ugledal 15. oktobra 1857 na Hotavljah št. 25 (danes št. 1). Njegov oče Janez je bil drugi mož njegove matere Marije, ki je bila prej

poročena Uršič. Domače posestvo je kasneje prevzel njegov polbrat, katerega potomci še danes prebivajo na domačiji.

Helena Janežič iz ljubljanske Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) je povedala, da je Pintarja odkrila ob prebiranju zgodovine NUK-a. Podrobnosti pa so jo z njim seznanili člani škofojeloške fotokluba ob letošnjem praznovanju 120-letnice prvega slovenskega amaterskega fotokluba, ki je bil eden prvih v celinski Evropi. Med tremi ustanovitelji je bil tudi Pintar. V svojem prispevku je orisala njegovo študijsko in poklicno pot.

Osnovno šolo je obiskoval v Gorenji vasi, s šolanjem nadaljeval v Škofji Loki, pri 12 letih je odšel v Ljubljano na gimnazijo. Od tam je odšel na študij klasične filologije in slavistike na univerzo v Gradcu. Predaval mu je profesor Gregor Krek, poljanski rojak, doma iz Četene Ravni. Po zaključku študija je poučeval na ljubljanski gimnaziji, od 1890 pa na gimnaziji v Novem mestu, kjer je bil tudi okrajni šolski nadzornik.

Ohranil Prešernovo rokopisno zapuščino

Leta 1898 je bil imenovan za skriptorja v cesarsko kraljevi študijski knjižnici v Ljubljani, naslednici licejske knjižnice in predhodnici današnjega

V Turističnem društvu Slajka Hotavljje ob letošnjih dogodkih že napovedujejo postavitve kipa Luki Pintarju, kar načrtujejo obeležiti v letu 2017, ko bo minilo 160 let od Pintarjevega rojstva. Osnutek je že pripravil kipar Jože Tavčar iz Žetina in so si ga obiskovalci lahko ogledali na priložnostni razstavi, ki so jo postavili ob spominskem srečanju v dvorani gasilskega doma.

NUK-a. Za knjižnico je od tiskarja Bamberga pridobil Prešernovo rokopisno ostalino in ji tako omogočil javni dostop. Pisal in objavljaj je pesmi, ki jih je pogosto podpisoval s kraticami S. P. H. (Svitoslav Pintar Hotavelski), kar priča, da ni pozabil rojstnega kraja. Bil je prevajalec iz nemščine, posebej zavzeto pa je proučeval življenje in delo Franceta Prešerna. Ob 100-letnici pesnikovega rojstva je poskrbel je za izdajo in komentar njegovih Poezij v bibliofilski in navadni obliki. Zgodaj se je začel ukvarjati z zbiranjem narodnega besednega zaklada, kjer je veliko črpal iz otroških spominov in domačega poljanskega narečja. Posebej se je posvečal raziskavam in razlaganju slovenskih krajevnih imen, predvsem na slovenskem delu Koroške, kjer so bile že takrat težnje po ponemčevanju. Svoje študije je objavljaj v tedanjem leposlovnem in znanstvenem tisku.

Poročen s sestro slikarke Kobilca

Poročen je bil z Marijo Kobilca, sestro znane slikarke Ivane Kobilca. Imel je sina in hčer. Umrl je relativno mlad 7. decembra 1915. Sodobniki so se ga spominjali kot človeka prijetnega značaja, vedno pripravljenega priskočiti na pomoč.

Posebna gosta prireditve sta bila Pintarjeva vnuka Luka in Peter Pintar, oba zdravnika. Luka je priznan naravoslovni fotograf. Z obiskovalci prireditve sta delila spomine na dedka, pokazala sta tudi njegov fotoaparatus. Za pogostitev po srečanju je poskrbelo domače turistično društvo. Obiskovalci so na obeh dogodkih tako dodobra spoznali tega do sedaj nepoznanega, a vendar izjemnega človeka.

Jure Ferlan

Na spominskem srečanju je bila dvorana gasilskega doma polna.

Umetnine, ki izvabijo nasmeške

Slovenski festival karikatur je letos že četrto leto zapored združil najboljše slovenske (in tuje) portretne karikaturiste. 17. oktobra so se obiskovalci skozi ves dan lahko ustavljali v dvorani Sokolskega doma v Gorenji vasi, kjer so sodelujoči karikaturisti z veseljem na nekoliko drugačen način upodobili njihove poteze. Prav vsaka umetnina, ki je nastala, je na obraze obiskovalcev privabila nasmeške.

Že dopoldne je bilo v dvorani veliko obiskovalcev, ki so se prepustili spretnim rokam karikaturistov. Otroci so ustvarjali v posebnih kotičkih, namenjenih prav njim. Vsako polno uro so si obiskovalci lahko ogledali risanko Visoška kronika Tonija Mlakarja. Kot je povedal organizator dogodka Boris Oblak iz Kulturnega centra slikarjev Šubic, so se karikaturisti preizkusili tudi v hitrostnem tekmovanju risanja karikatur, ki se je pokazalo kot zelo zanimivo. Ustvarjalcem (Joletu, Matotu, Borisu, Janezu, Mateju in Titu) so se pridružili še trije res pogumni otroci, stari od pet do deset let, tako da je sodelovalo devet risarjev, od katerih je vsak narisal vseh devet prostovoljcev. Za posamezno karikaturu je vsak izmed njih imel na voljo zgolj minuto časa. Po oceni obiskovalcev se je z izzivom najbolje spopadel Matjaž Poklukar.

Nekateri sodelujoči karikaturisti so obiskovalce risali v živo skoraj brez predaha od

zgodnjega dopoldneva do večera. Sodelovali so naslednji umetniki: Jože in Mato Poklukar, Boris Oblak ter Mirko Male iz Celovca. »Kostadin Naskov (po rodu iz Makedonije) je ustvaril in razstavil nekaj situacijskih karikatur, pri risanju pa so se jim pridružili tudi slikarji Tit Nešovič ter Janez in Matej Plestenjak,« je dodal Boris. Na festivalu so uživali tudi otroci, saj sta Tina Mlinar Rozinger in Nina Meglič zanje pripravili odlične otroške delavnice. Pri organizaciji festivala je sodelovalo Turistično društvo Gorenja vas, ki je poskrbelo, da obiskovalci niso odšli lačni in žejni, zahvala pa gre še sponzorjem, brez katerih festivala ne bi mogli izpeljati

Obiskovalci najštevilčnejši doslej

Festival je po ocenah obiskalo kakih 450 obiskovalcev, kar je več kot prejšnja leta. »Veliko je bilo takšnih, ki so bili že na preteklih festivalih

in so jim karikature izjemno všeč, veliko pa je bilo tudi novih obiskovalcev,« razloži Boris, »z vseh koncev Slovenije (Ljubljane, Zagorja, Novega mesta, Ajdovščine, Nove Gorice ...).« Skoraj brez finančnih sredstev je bil dogodek uspešen. »Sem zadovoljen – pokazale so se nove povezave med karikaturisti in sedaj smo zares zreli, da se povežemo v društvo, ki lahko v prihodnje v sodelovanju s še drugimi organizacijami in društvu pripravi zares veličasten in odmeven dogodek. S strani gostov ter obiskovalcev je bil pohvaljen tudi prireditveni prostor, dvorana Sokolskega doma,« zaključuje Boris.

Kristina Z. Božič

110 let Podružnične šole Javorje

Začeli so z enorazredno ljudsko šolo

V letošnjem letu Podružnična šola Javorje praznuje pomemben jubilej. Pred 110 leti je bila v Javorjeh zgrajena nova šolska stavba. Ob tej priložnosti so v začetku novembra v šoli pripravili krajšo slovesnost.

Učenci so prireditvi ob 110-letnici šole dali največji pečat.

Takratna šola je imela eno samo učilnico in stanovanje za učitelja. Bila je enorazredna ljudska šola. Pouk je obiskovalo 146 otrok. Šolska stavba je bila med 2. svetovno vojno dvakrat požgana in kasneje tudi obnovljena. V letih, ki so sledila, je bila oblika pouka odvisna od števila šoloobveznih otrok, učiteljev in prostorskih zmogljivosti. Pouk je potekal v kombinaciji dveh razredov, včasih tudi treh. Zgodilo se je tudi, da je pouk potekal v eni, dveh ali celo v treh izmenah. S 1. septembrom 1968. leta je Osnovna šola (OŠ) Poljane postala podružnica OŠ Gorenja vas, prav tako tudi šola Javorje. V šolskem letu 1982/83 se je pričela adaptacija šole. V šolskem letu 1997/98 smo

postali podružnica OŠ Poljane. Leta 2009 smo na šoli dobili oddelek vrtca. V letu 2012 je vrtec dobil nove prostore.

Danes ima podružnica dva kombinirana oddelka (1. in 2. razreda ter 4. in 5. razreda), en samostojen oddelek (3. razreda) in enoto vrtca. Organizirana sta jutranje varstvo in podaljšano bivanje. Imamo tudi vrsto interesnih dejavnosti. Vseh učencev je 41. Vrtec obiskuje 24 otrok v enem kombiniranem in enem polovičnem oddelku.

V zadnjih desetih letih se je na šoli marsikaj spremenilo. Osemkrat smo že sodelovali pri projektu Turistične zveze Slovenije Turizmu pomaga lastna glava, ki je postal tudi že projekt naše šole z zelo dobrimi rezultati. Že šestkrat smo se veselili na 'pižama žuru', našem dvodnevem zabavnem zaključku šolskega leta. Na šolski stavbi so zamenjali vsa okna in vhodna vrata, uredili šolsko igrišče, prenovili kuhinjo in šolsko telovadnico. Ob šoli smo zasnovali in zasadili šolski vrtiček, otroci iz vrtca urejajo zeliščni vrt.

Zadnja leta število učencev narašča

Zanimiv je tudi podatek, da je na šoli v zadnjih desetih letih poučevalo kar 26 strokovnih

delavcev, z otroki v vrtcu je delalo 7 strokovnih delavk, za urejenost šolske stavbe in prehrano učencev pa je skrbelo 6 tehničnih delavcev. Tudi število učencev se je v zadnjih desetih letih zelo spremenilo. Pred desetimi leti je šola obiskovalo 31 učencev. Najmanjše število učencev je bilo v šolskem letu 2011/12, in sicer 25. Od tega leta dalje je število učencev naraščalo.

Vse zanimivosti zadnjih desetih let smo strokovne delavke s pomočjo učencev zbrale v glasilo Javorske drobtinice, ki smo ga izdali ob praznovanju obletnice šole. Pripravili smo tudi slavnostno prireditev, ki je 6. novembra potekala v šolski telovadnici. Poleg ravnateljice Metke Debeljak nas je nagovoril slavnostni govornik, župan Milan Čadež. V programu so s pesmijo nastopili tudi Javorski pevci. Učenci šole pa so s svojo pristnostjo in otroško igrivostjo dali praznovanju največji pečat. V programu smo nastopile tudi učiteljice. Za to priložnost smo se prelevile v učiteljice iz davnega leta 1905. Poleg prireditve smo na šoli pripravili tudi dve razstavi – razstavo starih šolskih listin, ki nam jo je pomagala urediti gospa Majda Tomažin, naša poslovna sekretarka, ter razstavo otroških izdelkov, ki so nastali v tem šolskem letu.

Šola v Javorjeh torej živi z učenci, krajani in vsemi, ki se srečujemo v tej prelepi vasi pod Blegošem. Trudili se bomo, da šola ostane takšna, kot je, polna veselja in nasmejanih obrazov otrok, ki se vsak dan veseli vračajo v šolske prostore. Lepo je biti del zgodbe, ki jo piše javorska šola!

Maja Kokalj

Anamarija Tušar, zlata maturantka

Zanimajo me zdravilne snovi

Anamarija Tušar iz Gorenje vasi je na Biotehniškem centru Naklo, kamor se je vsak dan vozila, obiskovala biotehniško gimnazijo. Z odliko je zaključila vsa štiri srednješolska leta.

Foto: iz arhiva Anamarije Tušar

Ti je gimnazijski čas ponujal še kakšne možnosti za nadgradnjo običajnih znanj?

Sodelovala sem na številnih tekmovanjih z različnih področij, kot so matematika, zgodovina, kemija (Preglovo tekmovanje), geografija, slovenščina (Cankarjevo tekmo-

vanje), ekologija (Ekokviz). V veselje mi je bilo sodelovati pri pisanju in oblikovanju šolskega časopisa. Udeležila sem se projekta Comenius, kjer smo sodelovali z dijaki iz Nemčije, Belgije, Poljske in Španije. Sama sem za teden dni odšla v Belgijo, drugače pa je celoten projekt trajal dve leti. Tema, ki smo jo obravnavali, je bila ekološko naravnana, veliko časa pa smo namenili tudi druženju z vrstniki in spoznavanju tuje kulture.

Leto prej sem bila vključena v projekt Empowering Young People – Connecting Europe, ki mi je omogočil, da sem sodelovala z dijaki iz Srbije, Bolgarije in Nemčije. Imeli smo dve srečanju, eno je potekalo v Čačku v Srbiji, drugo pa v prestolnici Avstrije, saj je projekt financiral KulturKontakt, ki ima sedež na Dunaju.

Je bil tak uspeh na maturi presenečenje ali pričakovana posledica znanja?

Ponosna sem, da sem z znanjem dosegla priznanje, kot je zlata matura. Predvsem sem vesela potrdila, da sem izbrala pravo šolo, kjer sta mi učenje in preživljanje prostega časa sovpadala in mi vzbujala zanimanje in strast. Vsako potrdilo, ki ga človek dobi o svojem znanju in

Že v prejšnji številki Podblegaških smo predstavili tri letošnje maturantke; v tokratni je še dve, Anamarijo Tušar in Karin Frlc povabila k pogovoru Milka Burnik.

sposobnostih, je delček, ki gradi samozavest, zato je zagotovo tudi ta pripomogel k moji.

Kadar mi uspe doseči zastavljen cilj, sem vesela, in če mi spodleti, poiščem novega.

Kako si poleg dnevnega učenja še zapolnjevala čas? Kaj je razmišljala in počela zlata maturantka med počitnicami, po maturi?

Prosti čas sem porabila za druženje s prijatelji, šport, ples in družino. Vedno sem rada poskusila kaj novega in zanimivega, kjer koli se mi je za to ponudila priložnost.

Poleti sem skoraj dva meseca delala. Septembra sem si privoščila potovanje v Španijo. Kakšen konec tedna pa sem preživela ob morju.

Kam te je usmerila nadaljnja pot?

Odločila sem se za Fakulteto za farmacijo na Univerzi v Ljubljani. Naravoslovje mi je bilo vedno pri srcu. Že od nekdaj me je zanimalo, od kod prihajajo vse zdravilne snovi. Kemija in kemijski procesi so mi vedno predstavljali delček čarovnije in zato me je vedno navduševala. Nagibam pa se k temu, da bi spoznala in se poučila o zdravilnih snoveh v naravi in njihovem pridobivanju. Želim si poklic, kjer bi lahko svoje znanje uporabila za pomoč drugim in ga tudi širila. Rada bi našla delo, ki bo dinamično in mi bo izziv. Upam, da bom imela možnost odditi v tujino na del študija ali prakso. Tujina omogoča znanja, ki pri nas še niso uveljavljena, predvsem pa gre tudi za spoznavanje tuje kulture in načina življenja. Včasih je potrebno tudi to, da lahko kasneje bolje cenimo in ljubimo domovino. Vsekakor si želim izkusiti vsako izkušnjo, ki ponuja bogastvo znanja.

Kakšno je tvoje priporočilo za bodoče maturante?

Seveda se boste morali učiti, brez tega pač ne gre. Vendar matura nikakor ni strašen preizkus, pred katerim bi morali trepetati. Zaupajte v svoje znanje. Najbolj vam bodo pomagali vaši lastni zapiski in snov, ki ste jo poslušali sami, zato ne porabite preveč časa za zbiranje najboljših in najboljšejših zapiskov drugih. Spanec, dobra volja, zdravje in cilj opravljene mature so super začetek.

Milka Burnik

Gozdna pedagogika med počitnicami

Otroci so del jesenskih počitnic lahko med drugim preživeli na delavnicah v Žirovskem Vrhu, na 3-kilometrnem pohodu do mahovite medvedke Štefke. Delavnice je organiziralo podjetje Vse dizajn skupaj s Turističnim društvom Žirovski Vrh, ki veliko pozornosti namenja gozdni pedagogiki. Kot je povedala soorganizatorica Lucija Kavčič, so otroke popeljali v Zalo in jih vse dopoldne animirali ter jih z različnimi zabavnimi igrami popeljali stran od sodobne tehnologije: »Skupaj smo se neizmerno zabavali in mnogo naučili o gozdu skozi zanimive igre. To smo med počitnicami organizirali prvič. Delavnic se je udeležilo 11 otrok iz naše in žirovske občine.«

Lidija Razložnik

Foto: Lucija Kavčič

Otroci so preživeli zabaven in poučen dan v gozdu.

Letna razstava klekljaric

Ob občinskem prazniku Klekljarsko društvo Deteljica Gorenja vas vabi na ogled letne društvene razstave 'Čipka, ta lepi okras' v prostorih Sokolskega doma v Gorenji vasi. Odprtje razstave bo v petek, 20. novembra 2015, ob 16. uri, ogledali pa si jo boste lahko še v soboto, 21., in nedeljo, 22. novembra, med 10. in 18. uro. Društvo obenem vse zainteresirane vabi, da se vključite v tečaj klekljanja (začetni in nadaljevalni) v sezoni 2015/16. Informacije in prijave: 041/425-211, 04/51-81-630, elektronska pošta: boris.francka@gmail.com.

Moje življenje bo povezano z arhitekturo

Karin Frlic je doma v Volaki, med študijem pa je njen dom Ljubljana. Že v osnovni šoli si je želela na gimnazijo. S tem, kar ji je ponudila Škofijska klasična gimnazija, je več kot zadovoljna. Kot najstarejši otrok v družini se trudi dajati dober zgled štirim, ki prihajajo za njo.

Foto: iz osebnega arhiva Karin Frlic

Se še spomniš, kako je bilo takoj po osnovni šoli cel teden preživeti stran od domačih?

S tem sem se morala sprijazniti, ko sem se preselila v dijaški dom. Kar naenkrat sem se znašla v tujem okolju, obdana z neznanci, kjer sem se morala naučiti sama skrbeti zase. Že odkar pomnim, si želim postati samostojna in neodvisna, zato nisem imela težav. Kaj kmalu sem Jegličev dijaški dom začela klicati dom in ljudi okrog sebe prijatelji.

So bila štiri srednješolska leta zate v kakšni stvari še prav posebna?

Ko gledam nazaj, se vedno zdi, da čas beži z neizmerno hitrostjo. Že podelitev maturitetnih spričeval izpred nekaj mesecev se mi zdi oddaljena celo večnost, kaj šele sprejem fazanov prvega septembra 2011. Vsa štiri leta sem bila aktivna članica srednješolske ekipe prve pomoči, zadnje leto celo njena voditeljica. Za krajši čas sem se pridružila tudi pevskemu zboru, plezanju, programiranju, prostovoljstvu in različnim pripravam na tekmovanja.

Si učenju namenjala veliko časa ali sodiš med tiste srečne posameznike, ki veliko odnesejo že od razlage profesorjev?

Zavzeto sodelovanje pri pouku je močno skrajšalo čas, potreben za učenje, vseeno pa sem le redko preživela kakšno popoldne brez

sedanja za zvezki. Najraje sem imela predmete, ki so zahtevali več razumevanja snovi in manj učenja na pamet. Matematika in fizika sta mi bili tako precej ljubši od geografije, biologije in umetnostne zgodovine. Tudi za maturo sem se večinoma učila sama, ob težavah pa sem pomoč iskala pri sošolcih oziroma oni pri meni. Ugotovila sem, da je pomoč drugim pri razumevanju snovi najboljši način za utrjevanje naučenega.

Matura je proces in dogodek, ki od dijakinje terja kar nekaj pozornosti. Kako je bilo s teboj?

Zrelostni izpit sem opravljala iz šestih predmetov, poleg slovenščine, matematike in angleščine sem se trudila uspeti tudi pri informatiki, fiziki in nemščini. Moja želja je bila postati zlata maturantka. Število točk mi ni bilo pomembno, zato sem bila ob doseženih triinšestdesetih točkah več kot navdušena. Zagotovo je nekaj k temu pripomogla tudi sreča, saj sem odličen rezultat dosegla tudi pri slovenščini in angleščini, kjer sicer nikoli nisem prav blestela. Toda – faber est suae quisque fortunae – brez učenja tudi sreče ne bi imela.

Kam te je pot zanesla v mesecu oktobru? V katerem poklicu se vidiš čez nekaj let?

Od nekdaj sem bila navdušena nad načrti, zato sem bila že ob koncu osnovne šole prepričana, da bo moje življenje povezano z arhitekturo. Vpisala sem se na Fakulteto za računalništvo in informatiko, kjer bom med drugim imela opravka z načrtovanjem algoritmov in arhitekturo računalniških sistemov.

Fotografski natečaj Živali v gorskem svetu

Planinsko društvo (PD) Gorenja vas letos objavlja že peti nagradni fotografski natečaj, tokrat z naslovom Živali v gorskem svetu. Sodelujejo lahko ljubiteljski in poklicni fotografi iz Slovenije in tujine. Vsak avtor lahko sodeluje z digitalnimi fotografijami v barvni ali črno-beli tehniki. Natečaj je brezplačen in brez kotizacije. Vsakdo izmed pohodnikov se je na svojih poteh v gore že srečal s prebivalci gorskega sveta, morda mu je v fotografski objektiv uspelo ujeti tudi bližnje srečanje z gamsom, svizcem ... PD Gorenja vas vabi vse ljubitelje fotografije in narave, da z njimi in širšo javnostjo delijo omenjena srečanja v obliki fotografije. Strokovna komisija bo med vsemi prispelimi fotografijami izbrala najboljše, ki bodo po koncu natečaja razstavljene, najboljše tri pa bodo tudi nagrajene. Natečaj bo potekal od 1. decembra 2015 do 10. januarja 2016. Več informacij o natečaju bo na voljo na spletni strani društva.

Lidija Razložnik

To področje ponuja vrsto zanimivih zaposlitev povsod po svetu, zato si ne upam napovedovati, kaj bom počela čez nekaj let. Mogoče bom v Sloveniji pisala program za avtomatsko izposoj v knjižnici, mogoče bom na Danskem izdelovala interaktivne igrače, mogoče bom v Ameriki sodelovala pri razvoju pametnega avtomobila, mogoče bom v Keniji ljudi učila uporabljati računalnik.

Imaš kakšne hobije, ki so ti zapolnjevali ostanek prostega časa že med srednješolskim izobraževanjem?

Dve leti sem dva do trikrat tedensko trenirala boks, čez vikend pa sem včasih iz fimo mase izdelala kakšen unikaten kos nakita. Ker me večji del leta ni bilo doma, ob vikendih pa sem pogosto imela veliko dela, povezanega s šolo, se z izjemo mladinskega verouka in vodenja birmanske skupine nisem pridružila nobeni domači skupini. Ves čas sem nekaj počela, iskala izzive in priložnosti.

S kakšno mislijo bi opremila gimnazijske prvošolce za naslednja leta?

Srednješolska leta so najljepša leta v življenju, a te lepote ne najdeš le v knjigah. Precej lažje jo spoznaš ob druženju s sošolci v popoldanskih urah, ob sodelovanju pri krožkih, ob cenejših dijaških kartah za kino. Po mojem mnenju je človek, ki si ne vzame časa za sprostitve, težko uspešen in še težje srečen.

Milka Burnik

Počitniške delavnice v Šubičevi hiši

Med jesenskimi počitnicami se je v Šubičevi hiši v Poljanah veliko dogajalo. Otroci so spoznavali umetniško grafiko in izdelovali divjega petelina iz mahu. Zanimiva ideja, povezana z mahovito medvedko v Zali, je pripeljala z avtorico Lucijo Kavčič v galerijo Šubičeve hiše gozd. Boris Oblak je izvedel delavnico umetniške grafike. Z desetimi osnovnošolskimi otroki iz Poljanske doline, dva pa sta bila celo iz Grosuplje, so se lotili grafičnih tehnik monotipije, kolagrafije in kolažnega tiska. Kot je povedal, so otroci radi sodelovali, bili so ustvarjalni in polni idej. Prvi dan so se pogovorili o odtisih, tisku in umetniški grafiki ter o tem, kje vse jih srečujejo. Nato so ustvarili kopico monotipij, tako s podlage iz voščénke kot s tiskarske barve. Nadaljevali so z izdelavo matric za kolagrafijo in kolažni tisk (tj., ko se kos kartona premaže z lepilom za les, nato pa se lahko v lepilo riše z oštjo, nanj lepi druge materiale ali pa izbočeno risbo ustvarja s polivanjem lepila). Naslednji dan so grafike s tiskarsko barvo natisnili pod profesionalno grafično prešo na pravi grafični papir. Umetniške grafike so tudi pravilno podpisali (letnica, tehnika, naklada, naslov dela in podpis) ter razstavili v galeriji hiše, da so jih lahko razstavljene občudovali starši, ko so prišli po svoje otroke.

Kristina Z. Božič

Vabilo na prireditev Ljudje smo si drug drugemu dar

Kulturno društvo Sovodenj in sekcije Manual, Neč bat teater, Podjelovski glas in dramska skupina Podružnične šole Sovodenj vabijo na dobrodelno prireditev Ljudje smo si drug drugemu dar, ki bo v nedeljo, 6. decembra, ob 15. uri v kulturni dvorani na Sovodnju. Zbrana finančna sredstva bodo namenili Pediatrični kliniki za nakup naprave videobronhoskop.

Pestro pred počitnicami, vmes in potem ...

Za nami je zelo aktiven mesec, saj se je pestro dogajanje odvijalo tako na sami šoli kot izven nje.

Na Ljubljanskem maratonu

Tekmovanja

Oktobra in novembra je sezona šolskih tekmovanj iz znanja na višku. Ta se odvijajo na praktično vseh področjih, od A kot astronomija do Z kot zgodovina. Najboljšim učencem se uspe uvrstiti na regijska tekmovanja. V soboto, 17. oktobra, je na OŠ Ivana Groharja v Škofji Loki potekalo državno tekmovanje iz logike. Na tekmovanje so se uvrstili štirje učenci naše šole – Manca Gartnar (7. razred), Sara Buh (8. razred), Miha Jeraša (9. razred) in Meta Ažbe (9. razred). Sari Buh je uspelo doseči srebrno priznanje.

Vrtljak poklicev

Osmošolci so se v četrtek, 22. oktobra, udeležili Vrtljaka poklicev, ki je letos potekal na Srednji šoli Jesenice. Obiskali so dve delavnici, na kateri so se predhodno prijavili, in

si ogledali razstave in predstavitev gorenjskih srednjih šol. Prireditev je letos potekala že petič. Obiskali so jo učenci iz osemnajstih osnovnih šol in je bila tudi letos zanje brezplačna.

Kulturni dan za 7. razred

Učenci 7. razreda so v četrtek, 22. oktobra, preživeli kulturni dan v Škofji Loki. Na mladinskem oddelku Knjižnice Ivana Tavčarja so spoznali program Cobiss in brezplačno prejeli roman

Iskanje Eve, ki ga je napisal Damijan Šinigoj. Projekt je finančno podprla Agencija za knjigo RS. V Loškem muzeju na gradu so imeli kaligrafsko delavnico, v Puštalu pa so si ogledali Nacetovo hišo.

Evakuacija

V petek, 23. oktobra, se je na šoli zgodila nesreča. V računalniški učilnici je prišlo do električnega stika, ki je zanel požar. Požar se je kmalu razširil in dim je zajel celotno šolo. Zazvonil je požarni alarm. Vsi učenci šole so morali čim hitreje priti na evakuacijsko mesto, na nogometno igrišče. Takoj so prišli gasilci, ki so rešili nekatere ulete učence in pogasili požar. Na srečo je šlo le za vajo iz evakuacije, ki na naši šoli poteka vsako leto oktobra, ki je tudi mesec požarne varnosti.

Mamutov tek

V četrtek, 5. novembra, se je na Kokrici pri Kranju odvijalo 7. tekmovanje v krosu gorenjskih šol – Mamutov tek. Učenci naše šole so bili zelo uspešni. Martin Šubic iz drugega razreda je v svoji kategoriji osvojil 4. mesto.

Iz tretjega razreda so tekmovala tri dekleta (Neža Stržinar, Lucija Dolinar, Tjaša Demšar). Neža Stržinar je osvojila 4. mesto.

Kljub padcu takoj po startu je v kategoriji fantov četrtega razreda Žan Šubic osvojil odlično 2. mesto. Poleg Žana sta v tej kategoriji nastopila še Blaž Stržinar in Matic Kumer.

V kategoriji petih razredov je tekmovalo šest fantov (Jakob Hren, Nik Stržinar, Maks Filipič, Jure Jezeršek, Sergej Mirčevski, Nik Miklavčič in Rok Razložnik). Maks Filipič je osvojil 4. mesto. Med dekleti petih razredov sta odlično nastopili Neža Lučin, ki je osvojila 5. mesto, in Bina Čadež z osvojenim 6. mestom. Nastopale so še: Maja Šturm, Laura Tušar in Klara Mezek.

Druge stopničke za našo šolo je osvojil Nik Lučin iz šestega razreda z osvojenim 3. mestom. V isti kategoriji je nastopil še Filip Krek.

Čestitke vsem tekmovalcem!

20. Mednarodni likovni razpis revije Likovni svet

Na slikarskih delavnicah v lanskem šolskem letu so učenci slikali na temo Etno oblačila in plesi mojega naroda. Slike smo poslali v Celje na dvajseti likovni natečaj, ki je tretji največji v Evropi in deseti na svetu. Med več tisoč prispelimi slikami iz 33 držav je bilo izbranih 21 slik otrok iz Slovenije, in med njimi sta bili izbrani za priznanje tudi likovni deli naših dveh učencev Lučke Peternelj in Vida Hrena. Vse izbrane slike so na razstavi v Muzeju novejši zgodovine v Celju.

Učeni in učitelji OŠ Ivana Tavčarja

Iz PŠ Lučine

Od evakuacije do vremenskega radarja

Dnevi in meseci hitro minevajo prav zaradi pestrega dogajanja poleg pouka. Izpostavila bom dve dejavnosti: obeležitev meseca požarne varnosti z evakuacijo in tradicionalno srečanje podružničnih osnovnih šol, tokrat v Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem.

Ob mesecu požarne varnosti smo v petek, 16. oktobra, skupaj z gasilci PGD Lučine izvedli evakuacijo iz šole in vrtca Lučine. Pred samo vajo smo se z učenci pogovorili, kako bi ukrepali v primeru potresa ali če bi zagorelo. Martina Jelovčan je pripravila nekaj tehničnih navodil pravilnega ukrepanja. Ogledali smo si kratek filmček o evakuaciji. Sledila je akcija. Prostori so bili zadimljeni, stopnišče napol porušeno. Zatekli smo se v tisto učilnico, kjer je bilo dima najmanj. Učenci so se držali navodil. Na obraz so dali robčke in se sklonjeni pomikali proti izhodu. Počakati smo morali gasilce, da so očistili pot. Glavni vhod je bil zasut. Gasilci so nas reševali skozi okna po lestvi. Zbrali smo se na zbirnem

mestu pred šolo. Prešteli smo se in ugotovili, da nekaj učencev manjka. Gasilci so v notranje prostore šli še enkrat, popolnoma opremljeni z zaščitnimi oblekami, maskami in dihalnimi aparati. Vse pogrešane so varno pospremili na zbirno mesto. Druga ekipa gasilcev je medtem poskušala ukrotiti požar, ki je nastal v kuhinji.

Pohod na Pasjo ravan

Sončen četrtek, 22. oktobra, je bil namenjen srečanju manjših podružničnih šol (Javorje, Sovodenj, Lučine, Šentjošt, Črni Vrh, Ledine, Vrh Svetih Treh Kraljev). Vsako leto organizacijo prevzame ena šola in to srečanje je bilo že 26. po

vrsti. Tokrat se nas je v Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem zbralo okoli 200 udeležencev, ki smo peš odšli do Pasje ravni. Na ploščadi smo pomalicali, nato pa se v skupinah povzpeli na vrh vremenske radarske postaje. Naredili smo krožno pot in se ustavili še pri garažah, ki jih je včasih na Pasji ravni imela jugoslovanska vojska. Dan je minil v sproščenem vzdušju.

Martina Jelovčan

Jesenske drobtinice

Vsega, kar se je dogajalo, ne moremo zajeti v en prispevek, zato smo šolske dogodke nanizali v več krajših prispevkov.

Orientacija

8. oktobra so se naši učenci udeležili državnega prvenstva v orientacijskem teku za osnovne in srednje šole v Smučarskem centru Cerklje. Izredno so se izkazali učenci in učenke v kategoriji C, v kateri je sodelovalo 16 šol. Ekipo učencev so sestavljali Aljaž Luznar (2. mesto), Anže Podrekar (4. mesto), Urban Drlink (8. mesto), Jan Stanonik (13. mesto) in Marcel Stržinar (24. mesto). Ekipo so dosegli prvo mesto in s tem naslov prvakov za šolsko leto 2015/16.

Anja Šubic in Jerca Stanonik sta ekipno dosegli odlično 4. mesto izmed 11 sodelujočih šol.

V kategoriji B sta se izkazali Jedrt Šinkovec in Katja Štravs, med učenci pa je tekmoval Urban Božnar.

Branje

‘Rastem s knjigo’ je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture. Z njim Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (JAK) skuša osnovnošolce in srednješolce motivirati za branje mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic.

Naši sedmošolci so prek tega projekta kulturni dan opravili 8. oktobra. Najprej so si ogledali Knjižnico Ivana Tavčarja. Knjižničarki sta pripravili projekcijo o tem, kako se v knjižnici orientiramo s pomočjo piktogramov, barv in črk, predstavili sta knjigo Iskanje Eve, ki so jo po ogledu knjižnice učenci dobili kot darilo. Sprehodili so se po Škofji Loki do Hudičeve brvi, prečkali Soro in si ogledali Nacetovo hišo.

Dude

Obiskal nas je gospod Callum Stewart, Škot iz Glasgowa, ki ima v Poljanah prijatelje in se večkrat ustavi v naših krajih. Poučeval je angleščino, obožuje pa seveda nogomet in dude. Tudi njegov sin jih igra, doma pa hrani dude, ki so stare kar 120 let, nanje pa še vedno igra.

Obiskal je 7. b razred, nato pa še še devetošolce in se pri njih zadržal kar celo šolsko uro. Povedal je veliko zanimivega o sebi in svoji domovini, učenci pa so ga lahko tudi kaj povprašali. Najprej je zaigral na ustno harmoniko, potem pa še na dude. Priložnost zaigrati nanje so dobili tudi učenci.

Šivanje, planine, humanitarna pomoč

Učenci prvega triletja so se učili šivati. Prvošolci so šivali kape in rokavice iz papirja, drugošolci iz filca, tretješolci pa celo jesenske buče.

S pohodi so začeli naši mladi planinci. Prva skupina se je z izhodišča, Razpeta (1060 metrov), povzpela na 1350 metrov visoko Kopo.

Tudi naša šola je zbiralala pomoč za begunce. Dva dni smo učenci in učitelji v šolo prinašali topla oblačila, obutev, higienske pripomočke, hrano, otroške vozičke in še kaj. Zbrano pomoč smo z dvema nabito polnima avtomobiloma odpeljali v skladišče Humanitarnega društva ADRA Slovenija v Ljubljani.

Brdo pri Kranju

Sergeja Stržinar iz 9. b pa o zanimivem izletu poroča takole:

»Z izbirnim predmetom načini prehranjevanja smo se v petek pred počitnicami odpravili na ogled posesti na Brdo pri Kranju, kjer smo si ogledali hotel, park in skoraj celotno posestvo. Predstavili so nam tudi protokol. Po kratki predstavitvi so nas popeljali po hotelu in posestvu. Videli smo notranjost hotela in Kongresnega centra Brdo ter zunanost mnogih drugih stavb, npr. gradu, hleva, koče ... Tudi jezero imajo. Našo pozornost so pritegnile race in gosi. Opazili smo tudi znano osebo – voditelja resničnostnega šova, Bineta Volčiča. Seveda pa nismo videli celega posestva, saj je zavarovano in obiskovalci nimajo dostopa do tega predela. Brdo je tudi lep kraj za poroke in druge slovesnosti ...«

Hrana in pijača

Tudi pri sodobni pripravi hrane je bilo zanimivo:

»Obiskala nas je gospa Tanja, ki je vodila delavnico Od zrna do kruha. Najprej smo z mlinčkom zmleli piro v pirino moko, iz katere smo naredili pirine kekse s čokolado. Iz že prej pripravljene testa smo izdelali žemljice, ki smo jih potresli z različnimi semeni. Za konec smo zamesili in spekli še polnozrnat kruh s

Gospod Callum Stewart uči igrati na dude.

semeni,« je povedala Meta Stanonik iz 7. a.

Osmošolci so si na tehničnem dnevu ogledali Kmetijo Pr' Matic', Kmetijo Lojz in Karlovski mlin.

Ana Hafner iz 8. b je zapisala:

»V Karlovskem mlinu so nam pokazali različne vrste žit. Potem smo si ogledali, kako izdelajo moko. Nato nas je gospod peljal še v prostor, kjer gospodinja peče in nam na koncu dal poskusiti piškote.

Nato smo se s kombijem odpeljali do Kmetije Pr' Matic'. Pokazali so nam, kako izdelajo domači mošt. Poskusili smo domači mošt in jabolčni čips.

Nato nas je čakal še ogled Kmetije Lojz. Tam so nam pokazali, kako zrežejo zelje za kisanje. Poskusiti so nam dali domači skuhan hruškov sok, sušeni kaki, jabolčni čips ter kruh z zeljem in tuno. Nekaterim je bil okus zelo všeč, nekaterim ne.«

Bernarda Pintar

Ekipni zmagovalci v orientaciji: Urban Drlink, Anže Podrekar in Aljaž Luznar

Čarovnice ponovno zavzele utrdbo na Golem vrhu

Podzemno utrdbo na Golem vrhu so drugo leto zapored 31. oktobra zavzele čarovnice, čarovniki, duhci in druge preobleke. V organizaciji KUD Zala Lučine je s čarovniškimi triki in norčijami najprej za veliko dozo smeha poskrbel čarovnik Jole Cole. Po predstavi so lahko otroci ustvarjali na likovnih delavnicah in si naredili svojo čarovniško palico ali okostnjaka.

Noč čarovnic ali Halloween sicer praznujejo 31. oktobra predvsem v Ameriki in v drugih razvitih angleško govorečih državah. Izvira še iz keltskih običajev, ko so stari Kelti 1. novembra slavili začetek novega leta, namenjenega bogu Sonca ali gospodarju smrti. Dan pred tem naj bi mrtvi vstali iz svojih grobov in ljudje so se pred njimi skrivali za različnimi maskami.

Maja Čadež

Letos smo bili veseli velikega števila obiskovalcev in upamo, da smo otrokom pričarali lepo čarovniško popoldne.

Pohodne poti na Starem vrhu zaživele

Sezono je sklenil Valentinov pohod

Turistično društvo Stari vrh je letos popestrilo poletno sezono s prenovo treh obstoječih pohodnih poti in uvedbo nove na območju smučišča Stari vrh. Izpeljali so jih v okviru strategije razvoja Starega vrha v sodelovanju s turistično šolo iz Radovljice v navezavi z lokalnimi ponudniki turističnih storitev.

Skupinska slika pohodnikov po Valentinovi poti

Kot je povedal Janez Šturm iz Turističnega društva Stari vrh, na treh pohodnih poteh enkrat letno organizirajo pohode. Vedno imajo obiskovalci možnost okrepčila pri posameznih gostincih (gostilna in picerija Grapa, koča na Starem vrhu, gostilna Blegoš v Javorjah, kmetija odprtih vrat Andrejon v Žetini).

Vsak pohodnik dobi kartonček, na katerega se vpisuje udeležba. Kdor opravi vse pohode, je uvrščen v nagradno žrebanje. Glavni sponzor je bil letos Smučarsko-turistični center Stari vrh, ki je prispeval letno smučarsko karto, druge nagrade pa lokalna podjetja. Pohodov se je udeležilo skupno 68 pohodnikov, na vseh treh pa jih je bilo 18.

Različne dolžine

in zanimivosti v vseh letnih časih

Pot Javorje–Žetina–Javorje (okoli tri ure) poteka iz Javorij mimo Ažbetove domačije v Dolenčicah na Goro, nadaljuje se preko Žetine, kjer si je mogoče ogledati slap Rancka, ter vodi nazaj do izhodišča. Pohod je organiziran na praznik dneva državnosti 25. junija. Druga pohodna pot je imenovana Med gorami (od štiri do šest ur) in je letošnja novost. Speljana je z izhodišča na Grebljici po Starem vrhu (1.217 m), Mladem vrhu (1.374 m) in Koprivniku (1.393 m). Pohod je organiziran ob prireditvi Dan oglar-

jev na prvo nedeljo v avgustu. Tretja pohodna pot je Valentinova (traja okoli tri ure). Poteka od spodnje postaje žičnice preko smučišča in vasi Zapreval, kjer je možen ogled različnih naprav, nadaljuje se čez vasico Četena Ravan, polno zanimivosti, se spusti mimo Mlake (kjer si je mogoče ogledati obnovljeno Jejlarjevo hišo, bolj znano kot Presečnikovo domačijo iz Cvetja v Jeseni) in Jarčjega Brda nazaj do izhodišča. Na tej poti pohodniki lahko spoznavajo številne nastanitvene ponudnike. Pohod je bil tudi letos organiziran na dan reformacije, 31. oktobra, in je sklenil pohodno sezono pod Starim vrhom. Poleg teh treh poti je tu še Lovska pot (zanjo potrebujete okoli uro in pol), ki je primerna za popoldanske izlete, poteka pa po Starem vrhu.

V prihodnosti še zgibanke in informativne table

Vse poti so krožne in se vračajo na izhodišče, označene so z rumeno-zelenimi markacijami, na razpotjih so usmerjevalni kačipot. S posameznih lokacij se odpirajo izjemni razgledi, poti pa bogatita lepa narava in kulturna dediščina. Janez Šturm se po uspešno zaključeni poletni sezoni zahvaljuje vsem pohodnikom, sponzorjem ter lastnikom zemljišč, ki so dovolili pohodne poti po svojih parcelah, ter vabi na pohode naslednje leto. Dodaja pa še, da društvo v prihodnosti načrtuje izdajo zgibanke o pohodnih poteh in postavitev informativnih tabel na izhodiščih.

Jure Ferlan

Kotiček za jezik

Leguojma po polansk

Na b' se spoduobl, de b' Luka Pintarja, slaunga Hotaulca, odrajtal sam u an rubrik, zatu mu namejnama še ana cifra Podbliegaških.

Tu j biu ries fejest možakar. Že tale negou citat povie ulik: »Največ gradiva za to zbirko zajel sem po svojih spominih na deška leta, iz domačega mi narečja poljanskega.« Prau tut tokle: »Kjer je torej kaj napačnega ali nedostatnega, blagovolijo naj me drugi korigirati, ki stvar bolje vedó.« Skromn možakar, ta prau učejnak.

parskuc

»Koza, ke se parska«. Ni tešk razložiti, tieži je zastuopt, de j ta besieda parsotna sam na Polansk. *Prskati* se je splošn znana besieda, najdema ja u SSKJ. Pomien sevede »gont se« u kozji šprah. Šele precu kosnej se j adn zmishu, de b taist imie dau tut lediem. Takn petnajst liet starm, ke kar pohteja od testosteruona.

reženier

»Inženir«. Nekok je paršl do ene čudne rotacije, poduobn ket je z *Eržena* ratu *Režen* pa z *Arznei recnija*.

špieuta

»Polovica po dougm ozklanga drevies«. Besieda j skor čist gvišn niemška. *Spalten* u knižn niemšn pomien »ciept«, na Austriskn pa dobema besiede *Spelte*, ke pomien glih tu ket na Polansk.

tistām, totām

Arhaična, čist autohtuona verzija od »tamle, tolele«. Zraun bi pasu še *tistuod* na prašajne *kuod?* *Totam* kaže na nieki, kar je bliz, *tistam* pa nieki, kar je mal deli.

ājnuc

»Angel«. *Ajnuc vār* »angel varuh«. Besieda j ratala nekok oz *angelec*, *angelovec*. *G* je ratu *j* (**anjelec*), paršl je še do zamejnave *nj* u *jn* in že mama **ajnovc*. Lohk tut pomajšnān *ajnučk*. Tok sa mame otrojkam pred spajnam djale: *Le zviest mol pa se ajnučku varhu parporoč!*

buočk

»Bikec«, po Pintarju »bel junec po glavi umazano marogast, pa tudi po obrazu umazan otrok.« Lohk ugotovema, de j donšn pomen lih mičken dargačni. Pride pa tu od pomajšnane besiede *bōče* (*bok* > *boče* > *boček*), ke j spiet domača polanska oblika. Poduobn poznama tut *māče* za mačka, pa pōse za posa, *svēne* za svina, pa *kōzle*, pa *pēše*, učas pa tut za osebna imiena, rečima *Marjāne*, *Martēne*, *Bosāne*... Marbet, ampak ries sam marbet, je tu ane varste ostank slovanskiga zvalnika, tok ked ga Harvati še dons nucaja (*Bog* > *Bože!*, *sin* > *sine!*),

Luka Pintar, bibliotekar, literarni zgodovinar in jezikoslovec (1857–1915), je raziskoval tudi pomen narečnih besed. Hotaveljci so mu letos na domači hiši Pri Presercu odkrili spominsko ploščo, 2017 pa mu bodo postavili še spomenik.

nausezajdn se najde kejšna slovejnska besieda, ke se j do donšnih cajtu ohranila u tajk oblik (*oče* je zvalniška oblika od *otec*). Od *buočk* pride še pardiensk *buočkast*.

Naslejdna rajža boma djāl kejšna okuol domačih imien. Če mate kešn prašajne, kar na plan z nem.

Martin Oblak

martin.oblak@yahoo.com

Iz PŠ Sovodenj

Evakuacija, športni dan in urejena okolica

Vaja evakuacije je prejšnji mesec uspela. Z veseljem opazujemo tudi vedno bolj urejeno okolico šole in vrtca.

Foto: Milka Burnik

Učenci in vrtičkarji s Sovodnju v akciji z gasilci

Na Sovodnju pri vaji evakuacije že veliko let sodelujejo člani domačega prostovoljnega gasilskega društva (PGD). Letos je dim nakazoval požar na vhodnem stopnišču, razširil se je tudi v garderobo. Tam sta ostali dve učenki, ki so ju gasilci kmalu našli in na nosilih nepoškodovani prinesli ven. Starejši učenci so se z učiteljicami rešili po glavnem stopnišču skozi vhod na cesto, učenci prvega, drugega razreda in otroci obeh oddelkov vrtca pa so prizidek zapustili po požarnih stopnicah. Pričakovanih stopnic na spodnjo pot takrat še ni bilo, zato so otroci ob fizični pomoči učiteljic in vzgojiteljic premagali tudi to oviro na bližnjici oziroma pravi evakuacijski poti, sicer bi močno ovirali dovoz gasilskih vozil pod šolo in na mesto požara. Gasilci so izpeljali napad na požarišče, pregled in vse druge postopke kot ob resničnem požaru, vrtčevski in šolski akterji smo konec akcije počakali na zbirnem mestu na športnem igrišču. Kasneje so se otroci približali gasilskima voziloma, sedli vanju, opazovali opremo, pomerili čelade in uživali pri skropljenju z ročniki. Več učencev šole Sovodenj že tvori podmladek PGD. Vodstvo ima posluš tudi za izobraževanje zaposlenih v šoli in vrtcu. Pred nekaj leti so nas naučili uporabljati defibrilator, letos smo praktično ponovile pravilno rokovanje z gasilnimi aparati.

Okolica šole je prijaznejša do vseh uporabnikov

Učenci in učiteljice sedmih podružničnih šol smo se letos srečali v Črnem Vrhu in se v koloni dvesto pohodnikov družno podali na Pasjo ravan.

Na z zemljo posuto in poravnano vrtčevsko igrišče so postavili nova igrala. Učencem in otrokom vrtca bodo pot na športno igrišče skrajšale postavljene stopnice. Pogled iz prizidka in sosednjega brega se bo poslej ustavljal na poravnani in urejeni brežini nad opornim zidom. Starši že lahko parkirajo v za to označenih prostorih, če si vzamejo nekaj sekund časa. Pešci dostopajo do vhoda v šolo po označeni poti, ki je vozniki naj ne bi prevozili.

Milka Burnik

Kam novembra in decembra?

- 19. november ob 19. uri: **Odprtje razstave Jerneje Stanonik Čajna hiša** v Šubičevi hiši v Poljanah.
- 20. november ob 17. uri: **Ustvarjalna delavnica** v izposojevalni enoti Sovodenj. Organizira Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka.
- 20. november ob 19. uri: **Delavnica Kako z malo sredstvi do res vrhunskega darila?** v Šubičevi hiši v Poljanah. Organizira Ženski klub.
- 21. november od 9. do 12. ure: **Ustvarjalna delavnica Oblikovanje iz papirja** v Šubičevi hiši Poljane.
- 21. november ob 13. uri: **Tekmovanje v spajanju sesalnega voda** na Sovodnju. Organizira PGD Sovodenj.
- 21. november ob 19. uri: **Slavnostna akademija s podelitvijo občinskih priznanj za leto 2015** v dvorani Sokolskega doma Gorenja vas. Organizira občina Gorenja vas - Poljane.
- 21. november ob 20. uri: **Veselica z Modrijani** pri Brodarju. Organizira PGD Hotavlje.
- 25. november ob 9. uri: **Srečanje pogovorne skupine za starejše nad 65 let** v sejni sobi gasilskega doma Hotavlje. Voditeljica Marija Knafelj. Organizira RKS KO Gorenja vas.
- 21. november od 9. do 12. ure: **Ustvarjalna nadaljevalna delavnica Oblikovanje iz papirja** v Šubičevi hiši v Poljanah. Organizira Šubičeva hiša.
- 25. november od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Cankarjevem trgu, Škofja Loka. Organizira RAS.
- 26. november ob 16. uri: **Prednovoletno druženja za starejše nad 60 let** v dvorani Sokolskega doma Gorenja vas. Organizira RKS KO Gorenja vas.
- 28. november: **Ustvarjalna delavnica Slika iz jajčnih lupin** v Šubičevi hiši v Poljanah.
- 28. november od 9. do 14. ure: **Tečaj Polsten pajčevinast šal** z Anjo Musek v Rokodelskem centru Duo, Škofja Loka. Organizira Rokodelski center Duo.
- 28. november ob 10. uri: **Polfinale v balinanju za 5. pokal Rupnikove linije** v utrdbi na Golem vrhu. Dodatne informacije in prijave pri Mateji Čadež na telefonski številki 041/948-705 in pri Boštjanu Poljanšku na telefonski številki 051/211-767. Organizirajo gostilni Jager in Na Vidmu v sodelovanju z Občino Gorenja vas - Poljane.
- 28. november od 9. do 13. ure: **Loški umetniški festival – LUFT** na Cankarjevem trgu v Škofji Loki.
- 28. november ob 20. uri: **Muzikal Mamma Mia v športni dvorani Trata** Škofja Loka. Organizira KD Simba.
- 29. november ob 15. uri: **Koncert Blegaških sinic** v Kulturnem domu Poljane.
- 29. november ob 17. uri: **Koncert KUD Ivan Regen se predstavlja – nastop Študentov, MVS Pozdrav in Cantabile** v avli OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. Organizira MVS Pozdrav.
- 2. december ob 9. uri: **Srečanje pogovorne skupine za starejše nad 65 let** v sejni sobi gasilskega doma Hotavlje. Voditeljica Marija Knafelj. Organizira RKS KO Gorenja vas.
- 2. december od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Cankarjevem trgu, Škofja Loka. Organizira RAS.
- 3. december: **Planinski izlet V manj znano**. Dodatne informacije in prijave pri Valentinu Bogataju na telefonski številki 040/377-356. Organizira upokojenska sekcija PD Gorenja vas.
- 3. december od 16. do 17. ure: **Meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola** v prostorih KŠPD. Organizira RKS KO Gorenja vas.
- 3. december ob 17. uri: **Pripovedovalski večer s Karlo B. Rihtaršič** v Šubičevi hiši v Poljanah.
- 4. december ob 17. uri: **Ura pravljic** v Izposojevalni enoti Sovodenj.
- 5. december ob 8. do 19. uri: **Sejem rabljene smučarske opreme** v dvorani Poden, Škofja Loka.
- 5. december ob 10. uri: **Redno vodenje po utrdbi** na Golem vrhu. Organizira Občina Gorenja vas - Poljane.
- 5. december ob 18. uri: **13. nočni pohod preko Sv. Urbana v Vinharje**. Zbor na avtobusni postaji Gorenja Dobrava. Organizira ŠD Sv. Urban.
- 6. december od 8. do 19. uri: **Sejem rabljene smučarske opreme** v dvorani Poden, Škofja Loka.
- 6. december ob 18.30 uri: **Tradicionalni koncert skupine Študentje** v utrdbi Rupnikove linije na Hlavčih Njivah. Dodatne informacije pri Petru Čadežu na telefonski številki 031/339-664.
- 13. december ob 16. uri: **Koncert vokalne skupine Lira** v Šubičevi hiši v Poljanah.
- 16. december ob 9. uri: **Srečanje pogovorne skupine za starejše nad 65 let** v sejni sobi gasilskega doma Hotavlje. Voditeljica Marija Knafelj. Organizira RKS KO Gorenja vas.
- 16. december od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Cankarjevem trgu, Škofja Loka. Organizira RAS.
- 18. december 17. uri: **Ustvarjalna delavnica** v Izposojevalni enoti Sovodenj.
- 19. december: **13. pohod na Brda ob polni luni**. Dodatne informacije pri Janku Oblaku. Organizira PD Gorenja vas.
- 19. december: **Predstava za družine Dobro naj premaga zlo** v Šubičevi hiši v Poljanah.
- 21. december 17. uri: **Ustvarjalna delavnica** v Krajevni knjižnici Gorenja vas.
- 21. december ob 17. uri: **Ura pravljic** v Krajevni knjižnici Poljane.
- 22. december ob 20. uri: **Koncert Joe Cocker – spomin na legendo** v Kinu Sora v Škofji Loki. Nastopa Daniel Rampre – slovenski Joe Cocker z gosti.
- 23. december ob 9. uri: **Srečanje pogovorne skupine za starejše nad 65 let** v sejni sobi gasilskega doma Hotavlje. Voditeljica Marija Knafelj. Organizira RKS KO Gorenja vas.

»Kaj za vraga naj kupim za darilo?«

Pentlca vrh škatle ponuja številne ideje za darila

Knjiga *Brigite Oblak* iz Gorenje vasi je nekaj posebnega, saj se obdarovanja loteva na nov in drugačen način. Kljub temu da v njej niso objavljene vse njene ideje, obsega 150 strani, vsebuje skoraj 500 idej in 33 najbolj aktualnih tem. Vsekakor gre za publikacijo, ki v tem predprazničnem času navdihuje z zanimivimi idejami, kaj podariti.

Veliko ustvarjalnosti ob prihajajočih praznikih ...

V knjigi je tako zajetih natanko 466 idej. »Upam si trditi, da se zagotovo najde kar nekaj idej za vsakogar,« pravi Brigita in doda, da je poudarek na idejah, ki so izvirne, drugačne, zabavne in seveda tudi uporabne. Med temami tako najdemo npr. Ljubitelj knjig in križank, Ljubitelj glasbe, Vrtničar, vrtnar ali Ljubitelj cvetja, Hribolazec, Popotnik, Športnik po duši, Kolesar, Ljubitelj štedilnika in peči, Valentinovo ali obletnica poroke ... »Borim se, da nobeno darilo ne pristane na zaprašeni polici, kajti to je največji poraz obdarovalca,« je prepričana avtorica. Verjame, da sta potrebni dve stvari, ki omogočata, da z darilom resnično pustimo pečat: vsebina samega darila in besede (voščilo), s katerim oddano darilo s pravo zgodbo pospremimo v roke

slavljenca. S knjigo zato rešuje dve vprašanji: kaj in kako podariti. Omejila se je na uporabne ideje, ki so večinoma takšne, da ne zahtevajo velikega finančnega vložka. »Tu pa tam je kakšna, ki je v osnovi dražja, saj smo tudi sami pripravljeni za nekoga oziroma ob določenih priložnostih odšteti za darilo kakšen evro več,« še pove in doda, da je »veliko takšnih, ki za okoli 15 evrov lahko dosežejo večji učinek kot neko darilo za 100 evrov. To pa zato, ker ima zelo veliko težo tudi način, kako darilo podarimo.«

Pri ustvarjanju knjige, ki je nastajala med njeno drugo porodniško, v nočnih urah, ko sta otroka počivala, ji je bil v oporo in pomoč mož – Boris Oblak. Ta je namreč knjigo popestril z zabavnimi ilustracijami in pomagal pri snovanju ter konec koncev tudi pri financiranju knjige, ne pozabi dodati Brigita.

Brigita Oblak je po izobrazbi profesorica matematike in računalništva, trenutno pa najbolj mama dveh (kmalu treh) otrok. Čeprav prihaja s Primorskega, se v Poljanski dolini zelo dobro počuti ter v spodbudnem domačem okolju redno tuhta o zabavnih in nenavadnih darilnih idejah. Več o knjigi in projektih, ki se jih loteva, lahko preberete na spletni strani www.pentlca.si, kjer knjigo lahko tudi kupite. Poslanstvo blagovne znamke Pentlca vrh škatle se skriva ravno v besedi dar. Če slednjo prebereš nazaj, dobiš rad. Podariti dar je nekomu povedati, da ga imaš rad in obratno, nekomu lahko poveš, da ga imaš rad s tem, da mu izročiš dar.

NEKAJ BRIGITINIH IDEJ OB PRAZNIČNEM OBDAROVANJU

V knjigi je ena izmed tem tudi zima in iz nje lahko črpamo kar nekaj idej za prihajajoče praznike. Če omenimo le tri zanimive ideje za darilo za naše najbližje: termofor (»Ko 'fejsť' zebe, ni treba odkrivati tople vode, so jo že.«), okrasni vzglavnik (»Narava počiva, zakaj ne bi še mi.«) ali zvezek/beležnica, pisalo in obesek v obliki sidra – upanje (»Za vse skrite želje in obljube v novem letu ... Upanje umre zadnje.«).

Idej za prihodnost ji ne manjka. Zdaj pa najprej v predprazničnem novembru pripravlja nekaj delavnic o obdarovanju. Vabljeni 20. novembra ob 19. uri na delavnico v Šubičevo hišo v Poljanah, skozi katero bo razkrila deset korakov do 'top' darila, udeleženci pa bodo pod vodstvom Tine Mlinar Rozinger lahko tako darilo tudi izdelali. Dve delavnici bosta v novembru potekali še v Ljubljani, in sicer v dveh različnih slaščičarnah – datuma delavnic bosta objavljena na spletni strani www.pentlca.si.

Kristina Z. Božič

Koristni nasveti

Čas novoletnih smrečic

Še malo, pa bo tu prednovoletni čas, v katerem seveda ne gre brez novoletne smrečice. Marsikoga odpadanje iglic z naravnega drevesca napelje na razmišljanje, da bi raje kupil kar umetno. Našli smo nekaj nasvetov za to, da bi iglice čim dalj časa ostale na svojem mestu, da delujejo, smo izvedeli tudi od nekaterih naših občanov.

Johanna Paungger in Thomas Poppe v knjigi *Vse ob pravem času – Uporaba luninega koledarja v vsakdanjem življenju med drugim pišeta, da jelke, ki jih posekamo tri dni pred enajsto polno luno v letu (običajno je to novembra, včasih tudi decembra) zelo dolgo obdržijo iglice. Menda celo leta dolgo, pri čemer jih smreke izgubijo kasneje kot jelke. Enajsta polna luna je bila letos že 27. oktobra. Navodila torej letos ne moremo več upoštevati, a glede na to, da je bila prva polna luna le nekaj dni po novem letu in da se jih bo letos zvrstilo trinajst, mogoče nasvet vsaj deloma velja tudi za polno luno, ki bo novembra ... Torej, če hočete preizkusiti vpliv lune na obstojnost iglic na jelkinih/smrekovih vejah, je drevesce treba posekati 22. novembra (polna luna je 25. v mesecu), nato pa jo do božiča shraniti na hladnem.*

V letu 2016 bo enajsta polna luna 14. novembra, kar pomeni, da bi upoštevač nasvet iz knjige smrečico morali posekati 11. novembra.

Kot še lahko preberemo, iglice zdržijo dlje, če je drevesce posekano v obdobju rastoče lune.

Med nasveti, kako čim dlje obdržati sveže drevesce, sicer izvemo še, da ga je smiselno postaviti v podstavek s čim več vode in jo tudi redno dolivati. Če drevesce kupimo (pazimo, da izberemo svežega, da iglice že tam ne odpadajo), pred postavitvijo v podstavek odrežemo približno dva centimetra debla, da bo spet sveže in bo lažje vsrkavalo tekočino. Drevesce je dobro postaviti čim dlje stran od virov toplote – pri tem vzamemo v obzir, da tudi lučke oddajajo toploto, nekatere bolj, druge manj.

P. N.

Zaradi odpadanja iglic imajo nekateri najraje umetno smrečico.

V čarobni pravljčni gozd 17. decembra

Že šesto leto zapored Pravljčna dežela Gorajte v Virmašah pri Škofji Loki brezplačno odpira svoja pravljčna vrata v čarobni pravljčni gozd, v katerem prebivajo pravljčna bitja. Tokrat bo še bolj praznična in čarobna kot do sedaj.

Letošnje dogajanje so organizatorji postavili na mostove in podeste, pravljčice opremili z glasbo, svetlobnimi efekti, lučkami in ognjem – ter pripravili veličasten, nepozaben prihod dedka Mraza.

Otroci bodo v 30 minut trajajoči predstavi uživali v pravljčah Trnuljčica, Maček Muri, Sneguljčica in sedem palčkov, Zmaj Viharček in Pika Nogavička. Živa pravljčna bitja, napravljena v lične kostume, bodo otroke popeljala v skrivnostni svet pravljčic. Ob koncu spreveda bo otroke obdaril dedek Mraz, svoje vtise pa bodo malčki lahko izmenjali na brezplačni čajanki s piškoti.

Ogled pravljčne dežele je možen v vsakem vremenu, od 17. do 27. decembra ob 15. in 17. uri, razen 25. decembra, ko tudi pravljčni junaki počivajo.

Predstave se pričnejo točno ob uri. Otroci naj bodo na prireditvenem prostoru vsaj 20 minut pred pričetkom predstave. Do pričetka jih namreč zabavajo animatorji. Dogajanje se odvija na prostem, čajanka s piškoti pa je v pokritem prostoru.

Starši prinesejo darila za svoje otroke s seboj, v darilni vrečki A4 formata, opremljeni z nalepko in čitljivo izpisanim imenom in priimkom otroka. Darilo ob prihodu oddajo na označeno zbirno mesto oddaje daril.

Brezplačen dogodek, ki bi ga bilo škoda zamuditi – torej, pridite tudi vi!

Več na www.pravljcnadezela-gorajte.si.

Danica Kordež,
predsednica Društva Oddih Gorajte

KDO SMO

Dejavnost prostovoljnega društva Oddih Gorajte spada med splošno koristne, dobrodelne, kulturne in izobraževalne projekte. Člani društva, neplačani prostovoljci, vnašamo pestrost, zanimivost in veselje v vsakdanje življenje ljudi. Nekomercialni projekt Pravljčna dežela Gorajte bomo letos izvajali že šesto leto zapored in je odmeven tradicionalen projekt, z ekološko usmerjeno postavitvijo prostorskega dogajanja v naravi. V petih letih izvajanja je presegel lokalne in regionalne okirje ter postal nacionalen projekt, ki so ga v oddaji Na lepše, na TV SLOVENIJA 1, v letu 2013, uvrstili v izbor treh najlepših slovenskih decembrskih prireditev.

CILJI IN PROGRAMI

Vizija tega brezplačnega projekta je doprinos k večji kakovosti življenja v skupnosti, namenjen pa je najmlajši generaciji, ki jo skozi 45-minutni program popeljemo v svet pravljčic. Pravljčica je poglobljena tema projekta, saj igra pomembno vlogo pri oblikovanju vrednot naših najmlajših. Možnost ogleda prireditev imajo vsi naključni obiskovalci. V okviru projekta po deželi pravljčic popeljemo tudi osebe z motnjami v duševnem razvoju različnih slovenskih zavodov, jih obdarimo in pogostimo.

KDO OMOGOČA IZPELJAVO TEGA IZJEMNEGA PROJEKTA?

Izpeljavo projekta z materialno in finančno pomočjo omogočamo ljudje odprtih src iz vse Slovenije, ki se zavedamo vrednote in pomena dajanja. Pravljčna dežela Gorajte je eden redkih slovenskih projektov, izpeljan na tak način. V letu 2014 je pri njegovi izpeljavi sodelovalo več kot 300 sponzorjev, uglednih posameznikov iz vseh področij družbenega življenja in 63 prostovoljcev, z več kot 1000 ur prostovoljnega dela. Med sponzorji je v letu 2014 prednjačilo podjetje Tehnopur iz Ormoža, ki je za izdelavo nekaterih pravljčnih hišic prispevalo več kot 10 tisoč evrov materialnega in storitvenega sponzorstva.

KK Gorenja vas

Košarkarske počitnice za otroke

V prostorih gorenjevaške šole je v času jesenskih počitnic potekal tridnevni dogodek Košarkarske počitnice. Udeležilo se ga je 35 osnovnošolcev, ki so bili razdeljeni v dve skupini: od drugega do tretjega in od četrtega do šestega razreda.

Foto: iz arhiva KK Gorenja vas

Zadovoljni udeleženci tokratnih krompirjevih – košarkarskih počitnic

V okviru košarkarskega kluba Gorenja vas je aktivnosti skupaj s sodelavci vodil Jaka Trček, ki je povedal, da je namen tega tridnevnega počitniškega dogajanja za ugodno ceno ponuditi otrokom aktivnosti, polne zabave, ustvarjalnosti, kjer se združujejo šport, kultura in uporabna znanja.

Vsak dan so poleg športnih dejavnosti imeli še delavnico. Prvega dne so pod vodstvom

Tjaše Bogataj pripravljali slaščice. Naslednji dan je slikarsko delavnico risanja karikatur oblikoval Boris Oblak. Tretji dan je računalniško delavnico vodila Bojana Mihelič.

Nekateri otroci so svoje vtise delili tudi za Podblegaške novice: Jošt je povedal, da mu je od vseh dejavnosti najbolj všeč košarka ter dejstvo, da ni pouka in mu ni treba zgodaj vstati. Tudi

Gašperju je bila najbolj všeč košarka, v slikarski delavnici je narisal parkeljna in minjona. Tilnu so bile všeč različne igre ter zadnje pol ure košarke. Eli je bilo zelo všeč na slikarski delavnici. Maks je povedal, da so v kuharski delavnici naredili sladke zobotrebce in piškote, imenovane kukiji. Tjaši je bilo v šoli na počitnicah bolj všeč kot v času pouka. Še en Gašper je bil zadovoljen, ker v teh dneh niso dobili domačih nalog. Vsi pa so se strinjali, da je biti med počitnicami v šoli skupaj s prijatelji lepše kot doma.

Pestro skozi vse leto

Večina udeležencev otrok je včlanjena v Košarkarski klub Gorenja vas. Poleg treningov predstavlja ta dejavnost dodatno ponudbo. Sicer čez leto mladi člani obiskujejo mednarodne turnirje in tekmovanja na državnih prvenstvih. Prirejajo prednovoletni Božičkov turnir za najmlajše, v maju imajo Dan košarke, junija ob zaključku šole pa priredijo Košarkarski festival. Ti dogodki so med drugim namenjeni predstavitvi njihovega delovanja javnosti, potekajo pa izmenično v telovadnicah v Gorenji vasi in Poljanah. Poleg tega ima klub v Lučinah šolo košarke. Dogodki so dobro obiskani, saj se samo Božičkovskega turnirja udeleži okoli 100 otrok.

Jure Ferlan

Naši gasilci so postavili svetovni rekord!

Oktobra je v Montgomeryju (Alabama) v ZDA potekalo svetovno prvenstvo Firefighter Combat Challenge (FCC), ki se ga je udeležila tudi peterica slovenskih gasilcev v sestavi Gregor Stanonik (PGD Gorenja vas), Domen Pavlič (PGD Begunje), Matic Zupan (PGD Moste), Anže Habjan (PGD Podnart) in Sebastjan Vovko (PGD Stara Cerkev). Ekipno so v kategoriji chief osvojili drugo mesto ter s časom 1:05:49 postavili svetovni rekord.

Kot je pojasnil Gregor Stanonik, so v finalu tekmovali proti domači ekipi iz Montgomerya in sodniki so jim pribili pet kazenskih sekund zaradi prehitrega starta: »Tega ni bilo, kar so nam potrdili tudi vsi tekmovalci in tudi zmagovalna ekipa, ki je priznala poraz, a je o rezultatu odločalo vse kaj drugega kot 'fair play'.« Tekmovanja se je udeležilo več kot 600 gasilcev iz vsega sveta. Prve štiri dni so potekale kvalifikacije, naslednja dva dneva pa finalno tekmovanje. Ekipa Haix team Slovenija

FCC v Ameriki se je udeležil tudi mladi gasilec David Črešnovar, ki se z omenjenim športom ukvarja od letošnjega avgusta, a kljub temu dosega dobre rezultate. »Posamično sem dosegel čas 2:07:51, žal se mi ni uspelo uvrstiti v finale. Resneje sem z Gregorjem Stanonikom pričel trenirati šele septembra,« je pojasnil Črešnovar in dodal, da si v prihodnosti želi še izboljšati svoj najboljši rezultat (2:07:51), kar pa mu bo glede na mladostniško zagnanost nedvomno uspelo. L. R.

se je uvrstila v finale in na koncu poleg drugega mesta osvojila še četrto mesto po seštevku treh najboljših časov posameznikov iz ene ekipe ter drugo v štafeti. Vsi člani so letos še izboljšali svoje osebne rekorde, med njimi tudi Stanonik. S časom 1:22:19 in dvema sekundama pribitka zaradi prehitro odprtega ročnika je osvojil 15. mesto. »Glede na to, da sem na svetovnem prvenstvu tekmoval drugič, je bilo precej lažje, manj pritiska in več izkušenj,« je pojasnil Gregor Stanonik. »Tekmovanje je vseskozi popolnoma enako, tako za moške kot tudi ženske. Srečal sem veliko prijateljev gasilcev iz vsega sveta. V Ameriki so nas gostili prijatelji, ki sestavljajo ekipo ATX iz Austin Texas, pri katerih smo štiri dni pred prvenstvom skupaj z ekipo iz Gibraltarja tudi trenirali na njihovi gasilski akademiji,« je pojasnil tudi družabno noto tekmovanja. Ekipa Haix team se je na prvenstvo odpravila s precejšno finančno pomočjo sponzorjev in z visokimi cilji, ki so jih tudi dosegli oziroma celo presegle. Največji cilj je bil seveda osvojitev medalje. »Želja oziroma

Foto: Branko Habjan

Fantje so kljub uradnemu rezultatu tekmovanja za vse, ki jih spremljajo in navijajo zanje, zmagovalci.

načrt za prihodnjo sezono je približati se zadnji magični meji 80 sekund. Verjamem, da mi bo to s takšnimi oziroma še težjimi treningi kot do zdaj tudi uspelo. Prav tako si želim uvrstitve med najboljših 10 na naslednjem svetovnem prvenstvu,« je povedal Stanonik, ki je v Ameriki prejel tudi jakno Lions denov, sicer pa je z mislimi že pri naslednjem tekmovanju, ki bo marca v Abu Dabiju, Združenih arabskih emiratih, tako da časa za počitek ni.

Lidija Razložnik

PGD Trebija

Odkrili ploščo ob 80. obletnici ustanovitve društva

Na Trebiji so oktobra, ob mesecu požarne varnosti in dnevu odprtih vrat društva, na Jejarjevi domačiji na pobudo Zvonka Kokalja odkrili spominsko ploščo ob 80-letnici ustanovitve domačega gasilskega društva.

Visok jubilej so sicer praznovali pred dvema letoma in že takrat razmišljali, da si zaslužijo tudi tovrstno obeležitev. Ker do realizacije ideje ni prišlo, nanjo pa niso pozabili, so z manjšo slovesnostjo ploščo odkrili prejšnji mesec.

Anton Bogataj iz Podgore se je v govoru spomnil nekaterih okoliščin iz zgodnjih 30-ih let prejšnjega stoletja. Omenil je, da je na Jejarjevi domačiji takrat gospodaril Anton Kokalj, mlad in razgledan mož. Trebija je v tistem času štela približno 80 ljudi – danes jih tu živi še enkrat toliko. Pobudnik ustanovitve gasilskega društva je bil učitelj Krapš, praktično izvedbo pa so zaupali Ignaciju Tavčarju, kmetu iz Podgore. V mladosti je služil na kmetiji Katernik v Žireh, tam je od blizu spoznal humano idejo gasilskega

gibanja in jo prenesel v domači kraj. Zanj je navdušil sorodnika Antona Kokalja, ta pa župana Janka Jezerška in druge gospodarje, kmečke fante in delavce. Ko je ideja dozorela, so se 25. januarja 1933 zbrali v Kokaljevi hiši, takrat Trebija št. 2, in ustanovili gasilsko društvo. Njihovi vodili sta bili: 'V slogi je moč' in 'Pomoč potrebnim je naše geslo'. Za predsednika so izvolili hišnega gospodarja, tajnik je postal učitelj Josip Krapš, podpredsednik pa Anton Bogataj iz vasi Kladje.

D. P.

Spominsko ploščo so odkrili na Jejarjevi domačiji, kjer je bil 1933 ustanovljen PGD Trebija.

Tradicionalni božični koncert v živo

JERBAS DOMAČIH

nedelja, 21.12.2014, ob 16. uri

v telovadnici OŠ POLJANE

ANS. PETRA FINKA, DEJAN VUNJAK, VESELE ŠTAJERKE, MAMA MANKA, VIKEND, HOTAVELJSKI KVINTET, VESELI DOLENJCI, TAPRAVI FALOTI

Prireditev bodo vodili:
Mama Manka in domači igralci

PREDPRODAJA VSTOPNIC PO 7 EUR OD 1. DECEMBRA DALJE:
Gostilna Na Vidmu, KGZ Poljane, Gostilna Pr' Sedmic, Gostilna Lipan, Turizem Škofja Loka in 051 697 737